

การแก้ปัญหาคาดทักษะการวิเคราะห์ส่วนประสมทางการตลาด 4 p's ของนักเรียน
นักศึกษา ระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 ห้อง 3 ห้อง 4 และห้อง 13
สาขาวิชาการตลาด วิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
โดยใช้แบบฟอร์มในการทอ้งจำ

อาจารย์อุดมพร เปตานนท์

สาขาวิชาการตลาด วิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
ประจำปี 2560

บทคัดย่อ

ชื่องานวิจัย การแก้ปัญหาการขาดทักษะการวิเคราะห์ส่วนประสมทางการตลาด 4 p's ของนักเรียน นักศึกษา ระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 ห้อง 3 ห้อง 4 และห้อง 13 สาขาวิชาการตลาด วิทยาลัยเทคโนโลยีอรรณพวิทยพัฒน์วิชาการ โดยใช้แบบฟอร์มในการทอ้งจำ

ชื่อผู้วิจัย อาจารย์อุดมพร เปตานนท์

สาขาวิชา การตลาด วิทยาลัยเทคโนโลยีอรรณพวิทยพัฒน์วิชาการ

ปีการศึกษา 2560

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักเรียน นักศึกษา จากวิธีการเรียนการสอนโดยใช้แบบฟอร์มการทอ้งจำ ในรายวิชา การจัดช่องทางการจัดจำหน่าย และห่วงโซ่อุปทาน 2. เพื่อเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียน และ คะแนนหลังเรียน เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบฟอร์มในการทอ้งจำ และแบบทดสอบ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การหาค่าสถิติพื้นฐาน คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ ค่าสถิติ *t-test dependent*

ผลการวิจัยพบว่า

ผลการวิจัยพบว่าจากการใช้แบบฟอร์มเพื่อนำไปทอ้งจำ มีค่าเฉลี่ยก่อนเรียน เท่ากับ 7.20 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 4.14 ($\bar{x} = 7.20$, $SD = 4.14$) และมีค่าเฉลี่ยคะแนนหลังเรียน เท่ากับ 11.88 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 4.10 ($\bar{x} = 11.88$, $SD = 4.10$) จากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนก่อนเรียนและค่าเฉลี่ยคะแนนหลังเรียน มีค่า *t-test* เท่ากับ -14.510 และค่า Sig. เท่ากับ .000 พบว่าคะแนนหลังเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าการใช้แบบฟอร์มเพื่อทอ้งจำ ทำให้ทักษะวิเคราะห์ 4 P's ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาการตลาดดีขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

จากการทำงานวิจัยนี้ ขอกราบขอบพระคุณท่าน ดร.สมศักดิ์ รุ่งเรือง ที่ให้โอกาสในการทำงานวิจัยครั้งนี้

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาของจารย์รัชฎา ธรรมิสกุล ที่กรุณาให้คำปรึกษา และแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์จนกระทั่งได้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณนักศึกษา ที่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมเป็นอย่างดี

นางสาวอุดมพร เปตานนท์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(2)
กิตติกรรมประกาศ	(4)
สารบัญตาราง	(7)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์	2
ขอบเขตการวิจัย	2
สมมติฐานการวิจัย	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
กรอบแนวคิด	5
บทที่ 2 เอกสารที่เกี่ยวข้อง	6
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับกับส่วนประสมทางการตลาด	6-11
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	12
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความหมายทักษะการคิดวิเคราะห์	13-16
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความสำคัญทักษะการคิดวิเคราะห์	17-21
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีเกี่ยวกับความสามารถด้านความจำ	21-24
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	24-25
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า	26
ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย	27
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	27
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	28
การเก็บรวบรวมข้อมูล	28
การวิเคราะห์ข้อมูล	29
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
การวิเคราะห์ข้อมูล	30-33
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	34

บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมาย	35
สรุปผลการวิจัยปัจจัย	35
ข้อเสนอแนะ	36
บรรณานุกรม	

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) 2553 หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา มาตราที่ 22 กล่าวว่า “การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่า ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด (Children Center) กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ” และมาตราที่ 24 การจัดการกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ ดังต่อไปนี้ (1) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล (2) ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและ แก้ไขปัญหา (3) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและ ก่อเกิดใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง (4) จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝัง คุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ทุกวิชา(5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและอำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการ เรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ (6) จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และ บุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

มาตรฐานการอาชีวศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพและระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พ.ศ. 2559มาตรฐานการอาชีวศึกษา หมายความว่า ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพ และมาตรฐานในการจัดการอาชีวศึกษาที่พึงประสงค์ เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการส่งเสริม การกำ กับดูแลการตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษามาตรฐานการอาชีวศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พ.ศ. 2559 เพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่เปิดสอนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพและระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง มาตรฐานที่ 3 ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สถานศึกษาจัดการเรียนการสอนตามมาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาแต่ละระดับ ตามหลักสูตรและระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดการศึกษาและการประเมินผลการเรียนของแต่ละหลักสูตร ส่งเสริม สนับสนุน กำ กับดูแลให้ครูจัดการเรียนการสอนรายวิชาให้ถูกต้อง ครบถ้วน

สมบูรณ์ มีการพัฒนารายวิชา หรือกำหนดรายวิชาใหม่หรือกลุ่มวิชาเพิ่มเติมให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและความต้องการของตลาดแรงงาน

ผู้วิจัยได้สังเกตพฤติกรรมของนักเรียน นักศึกษาพบว่านักเรียน นักศึกษา ส่วนใหญ่ขาดความเข้าใจ เรื่อง ส่วนผสมทางการตลาด Marketing Mix หรือ 4P's ปัญหาดังกล่าวอาจส่งผลให้นักเรียน นักศึกษาเกิดปัญหาการเรียนในระดับชั้นที่สูงขึ้นและวิชาอื่นที่เกี่ยวข้อง จากการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 ห้อง 3 ห้อง 4 ห้อง 13 สาขาวิชาการตลาด ขณะทำการเรียนการสอน นักเรียน นักศึกษาไม่สามารถอธิบายหรือยกตัวอย่างประกอบได้ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาวิธีการ การเรียน การสอน โดยใช้แบบฟอร์มการทอ้งจำ ของนักศึกษาระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักเรียน นักศึกษาจากวิธีการเรียนการสอนโดยใช้แบบฟอร์มการทอ้งจำ ในรายวิชา การจัดช่องทางการจัดจำหน่ายและห่วงโซ่อุปทาน
2. เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนก่อนเรียน และค่าเฉลี่ยคะแนนหลังเรียนโดยใช้แบบฟอร์มการทอ้งจำ ในรายวิชา การจัดช่องทางการจัดจำหน่ายและห่วงโซ่อุปทาน

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็น 3 ด้าน ประกอบด้วยขอบเขตด้านเนื้อหา ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่างและขอบเขตด้านตัวแปรซึ่งแต่ละด้านมีรายละเอียดดังนี้

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาและปฏิบัติเกี่ยวกับระบบและวิธีการจัดจำหน่าย การออกแบบและการเลือกช่องทางการจัดจำหน่าย การพัฒนาช่องทางการจัดจำหน่าย การกระตุ้นและส่งเสริมคนกลาง การควบคุม การประเมินผลรวมทั้ง การกระจายสินค้าในระบบช่องทางการจัดจำหน่าย และการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในระดับช่องทางการ

ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้เป็น นักเรียน นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาการตลาด วิทยาลัยเทคโนโลยีอรรณพวิทยพัฒน์วิชาการ

ขอบเขตด้านประชากรกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้เป็น นักเรียน นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 ห้อง 3 ห้อง 4 และห้อง 13 สาขาวิชาการตลาด ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 วิทยาลัยเทคโนโลยีอรรถวิทย์พัฒนวิชาการ จำนวน 65 คน

ตัวแปรในการการวิจัย

1. ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ได้แก่ แบบฟอร์มการทอ้งจำ
2. ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องส่วนผสมทางการตลาด Marketing Mix หรือ 4P's
3. ตัวแปรควบคุม (Controlled Variable) ได้แก่ เนื้อหา เรื่อง ส่วนผสมทางการตลาด Marketing Mix หรือ 4P's

ระยะเวลาในการทำวิจัย

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ใช้เวลาศึกษาระหว่างเดือนมิถุนายน 2559 ถึง เดือน มีนาคม 2560

พื้นที่ในการเก็บข้อมูล

วิทยาลัยเทคโนโลยีอรรถวิทย์พัฒนวิชาการ 280 ถนน สรรพาวุธ แขวง บางนา เขต บางนา กรุงเทพมหานคร 10260

สมมติฐานการวิจัย

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 ห้อง 3 ห้อง 4 และห้อง 13 สาขาวิชาการตลาด เรื่อง ส่วนผสมทางการตลาด Marketing Mix หรือ 4P's หลังการใช้แบบฟอร์มในการทอ้งจำ เรื่อง ส่วนผสมทางการตลาด Marketing Mix หรือ 4P's สูงกว่าก่อนการใช้แบบฟอร์มการทอ้งจำ เรื่องส่วนผสมทางการตลาด Marketing Mix หรือ 4P's

นิยามศัพท์เฉพาะ

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสามารถหรือผลสำเร็จที่ได้รับจากกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและประสบการณ์เรียนรู้ทางด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย และยังได้จำแนกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ตามลักษณะของวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนที่แตกต่างกัน

แบบฝึกทักษะ หมายถึง เป็นชุดการเรียนรู้ที่ครูจัดทำขึ้น ให้ผู้เรียนได้ทบทวนเนื้อหาที่เรียนรู้อยู่แล้วเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจจะช่วยเพิ่มทักษะความชำนาญ และช่วยฝึกทักษะการคิดให้มากขึ้น ทั้งยังมี ประโยชน์ในการลดภาระให้กับครู อีกทั้งพัฒนาความสามารถของ ผู้เรียนทำให้ผู้เรียนมองเห็น ความก้าวหน้าจากผลการเรียนรู้ของตนเองได้

การคิดวิเคราะห์ หมายถึง แสวงหาข้อเท็จจริงด้วยการระบุ จำแนก แยกแยะ ข้อมูลในสถานการณ์ที่เป็นแหล่งคิด วิเคราะห์ ทั้งที่เป็นข้อเท็จจริงกับความคิดเห็น หรือจุดเด่น จุดด้อย ในสถานการณ์เป็นการจัด ข้อมูลให้เป็น ระบบเพื่อไปใช้เป็นพื้นฐานในการคิดระดับอื่นๆ

ความจำ หมายถึง ความสามารถที่จะทรง ไว้ซึ่งสิ่งที่รับรู้ไว้ แล้วระลึกออกมา อาจจะลิ้มออกมาในรูปของรายละเอียด ภาพ ชื่อ สิ่งของ วัตถุ ประโยค และแนวคิด ฯลฯ ความจำมี 2 ชนิด ใหญ่ ๆ คือ จำอย่างมีความหมายและ จำอย่างไม่มีความหมาย

วิทยาลัย หมายถึง วิทยาลัยเทคโนโลยีอรรถวิทย์พัฒนวิชาการ

นักเรียน นักศึกษา หมายถึง ผู้เรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2

ผลิตภัณฑ์ (Product) หมายถึง สิ่งที่เสนอขายโดยธุรกิจเพื่อสนองความต้องการของ ลูกค้า ให้พึงพอใจ ผลิตภัณฑ์ที่เสนอขายอาจจะมีตัวตน หรือไม่มีตัวตนก็ได้ ผลิตภัณฑ์จึง ประกอบด้วย สินค้า บริการ ความคิด สถานที่ องค์กรหรือบุคคล ผลิตภัณฑ์ต้องมีอรรถประโยชน์ (Utility) มีค่า (Value) ในสายตาของลูกค้า จึงจะมีผลทำให้ผลิตภัณฑ์สามารถขายได้

ราคา (Price) หมายถึง คุณค่าผลิตภัณฑ์ในรูปตัวเงิน ราคาเป็น P ตัวที่สองที่เกิดขึ้นมา ถัดจาก Product ราคาเป็นต้นทุน (Cost) ของลูกค้าผู้บริโภคจะเปรียบเทียบระหว่างคุณค่า (Value) ผลิตภัณฑ์กับราคา (Price) ถ้าคุณค่าสูงกว่าราคาเขาก็จะตัดสินใจซื้อ

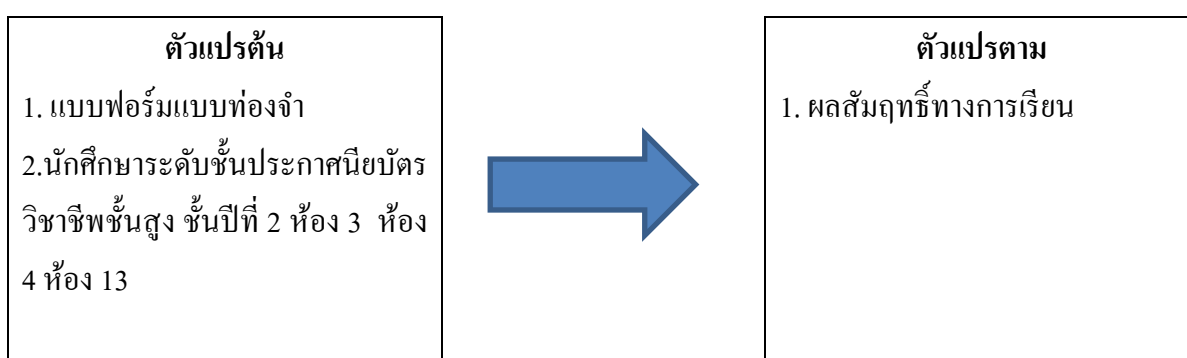
ช่องการจัดจำหน่าย (Place หรือ Distribution) หมายถึง ช่องทางการจัดจำหน่าย หมายถึง ช่องทาง ในการทำให้ลูกค้าสามารถเข้าถึงและเลือกใช้บริการได้ ซึ่งมักจะทำโดยผ่านตัวกลางต่าง ๆ ที่มีอยู่ใน ตลาด เช่น บริษัทนำเที่ยว (Tour Operator) และบริษัทตัวแทนท่องเที่ยว (Tour Agent) ต่าง ๆ โดยช่องทางการจัดจำหน่ายต่าง ๆ เหล่านี้ ไม่ได้เป็นเพียงช่องทางในการขายสินค้า หรือ บริการ เท่านั้น แต่ยังเป็นช่องทางการกระจายข้อมูลข่าวสาร การส่งเสริมการขาย การจูง และ การชำระเงินอีกด้วย

การส่งเสริมการตลาด (Promotion) หมายถึง เป็นการติดต่อสื่อสารเกี่ยวกับข้อมูลระหว่างผู้ซื้อ และผู้ขาย เพื่อสร้างทัศนคติ และพฤติกรรมในการซื้อ การติดต่อสื่อสารอาจใช้พนักงานขาย ทำการขาย (Personal Selling) และการติดต่อสื่อสารโดยไม่ใช้คน (Non -Personal Selling) เครื่องมือในการติดต่อสื่อสารมีหลายประการ ซึ่งอาจใช้เครื่องมือการสื่อสารแบบผสมผสานกัน (Integrated Marketing Communication) โดยพิจารณาถึงความเหมาะสมกับลูกค้า ผลิตภัณฑ์ คู่แข่งขัน โดยบรรลุจุดมุ่งหมายร่วมกันได้

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เป็นแนวทางการจัดการเรียน การสอนแบบลงมือปฏิบัติ
2. สามารถพัฒนาผลการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เกิดทักษะความรู้และความเข้าใจตามกระบวนการวิจัยและทักษะต่างๆ ในการเรียน
3. นักเรียน นักศึกษา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นหลังใช้แบบฟอร์มห้องจำ
4. ได้แนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนในรายวิชาวิชาอื่นๆ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษา เอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการวิจัย ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับส่วนประสมทางการตลาด
2. แนวคิดเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
3. ความหมายทักษะการคิดวิเคราะห์
4. ความสำคัญทักษะการคิดวิเคราะห์
5. ทฤษฎีเกี่ยวกับความสามารถด้านความจำ
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับส่วนประสมทางการตลาด

ความหมายของส่วนประสมทางการตลาด (Marketing Mix) คอตเลอร์(Kotler, 2000, p. 14) ได้ให้ความหมายของส่วนประสมทางการตลาดไว้ว่าเป็น กลุ่ม ของเครื่องมือทางการตลาดที่องค์กรใช้ในการปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ทางการตลาดกลุ่มเป้าหมาย

ธงชัย สันติวงษ์ (2540, หน้า 34) ได้ให้ความหมายของส่วนประสมทางการตลาดว่า หมายถึง การผสมที่เข้ากันได้เป็นอย่างดีเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของการกำหนดราคา การส่งเสริมการขายผลิตภัณฑ์ที่เสนอขายและระบบการจัดจำหน่ายซึ่งได้มีการจัดออกแบบเพื่อใช้สำหรับการเข้าถึงกลุ่มผู้บริโภคที่ต้องการ

ศิริวรรณ เสรีรัตน์และคณะ (2546, หน้า 53) ได้ให้ความหมายของส่วนประสมทางการตลาดว่า เป็นตัวแปรทางการตลาดที่ควบคุมได้ซึ่งบริษัทใช้ร่วมกันเพื่อตอบสนองความพึงพอใจแก่กลุ่มเป้าหมาย

เสรี วงษ์มณฑา (2542, หน้า 17) ได้ให้ความหมายของส่วนประสมทางการตลาด (Marketing Mix หรือ 4Ps) ไว้ว่า ส่วนประสมทางการตลาด หมายถึง ตัวแปรทางการตลาดที่ควบคุมได้ ซึ่งบริษัทใช้ร่วมกันเพื่อตอบสนองความพึงพอใจแก่กลุ่มเป้าหมาย หรือเป็นเครื่องมือที่ใช้ร่วมกันเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ทางการติดต่อสื่อสารขององค์กร

จากความหมายข้างต้น พอจะสรุปได้ว่าส่วนประสมทางการตลาด หมายถึง ตัวแปรทางการตลาดที่ควบคุมได้ ซึ่งเป็นกลุ่มของเครื่องมือทางการตลาดที่องค์กรใช้ร่วมกันเพื่อตอบสนองความต้องการแก่กลุ่มลูกค้าเป้าหมาย

ทฤษฎีส่วนประสมทางการตลาด

ส่วนประสมการตลาด (Marketing Mix) คือ องค์ประกอบที่สำคัญในการดำเนินงานการตลาด เป็นปัจจัยที่กิจการสามารถควบคุมได้ กิจการธุรกิจจะต้องสร้างส่วนประสมการตลาดที่เหมาะสมในการวางกลยุทธ์ทางการตลาด (ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ, 2541: 35-36, 337)

ส่วนประสมการตลาด ประกอบด้วย ผลิตภัณฑ์ (Product) การจัดจำหน่าย (Place) การกำหนดราคา (Price) การส่งเสริมการตลาด (Promotion) เราสามารถเรียกส่วนประสมทางการตลาดได้อีก อย่างหนึ่งว่า 4Ps ส่วนประกอบทั้ง 4 ตัวนี้ ทุกตัวมีความเกี่ยวพันกัน P แต่ละตัวมีความสำคัญเท่าเทียมกัน แต่ขึ้นอยู่กับผู้บริหารการตลาดแต่ละคนจะวางกลยุทธ์ โดยเน้นน้ำหนักที่ P ไหนมากกว่ากัน เพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการของเป้าหมายทางการตลาด คือ ตัวผู้บริโภค

1. ผลิตภัณฑ์ (Product) ปัจจัยแรกที่จะแสดงว่ากิจการพร้อมจะทำธุรกิจได้ กิจการนั้นจะต้องมีสิ่งที่จะเสนอขาย อาจเป็นสินค้าที่มีตัวตน บริการ ความคิด (Idea) ที่จะตอบสนองความต้องการได้ การศึกษาเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์นั้น นักการตลาด มักจะศึกษาผลิตภัณฑ์ในรูปของผลิตภัณฑ์เบ็ดเสร็จ (Total Product) ซึ่งหมายถึง ตัวสินค้า บวกกับความพอใจและผลประโยชน์อื่นที่ผู้บริโภคได้รับจากการซื้อสินค้านั้น ผู้บริหารการตลาดจะต้องมีการปรับปรุงสินค้าหรือบริการที่ผลิตขึ้นมาให้สอดคล้องกับความต้องการของ กลุ่มเป้าหมาย โดยเน้นถึงการสร้างความพอใจให้แก่ผู้บริโภค และสนองความต้องการของผู้บริโภคเป็นสำคัญ ในการศึกษาเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ จะต้องศึกษาปัญหาต่างๆ ที่ครอบคลุมถึงการเลือกตัวผลิตภัณฑ์ หรือ สาย ผลิตภัณฑ์ การเพิ่มหรือลดชนิดของสินค้าในสายผลิตภัณฑ์ ลักษณะของผลิตภัณฑ์ ในเรื่องคุณภาพ ประสิทธิภาพ สี ขนาด รูปทรง การให้บริการประกอบการขาย การรับประกัน ฯลฯ ผลิตภัณฑ์ที่ผลิตออกมา จำหน่ายตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคกลุ่มใด วงจรผลิตภัณฑ์ของสินค้านั้นมีระยะเวลานานเท่าใด ในแต่ละช่วง เวลาของวงจรผลิตภัณฑ์นั้น นักบริหารการตลาดควรจะใช้กลยุทธ์ทางการตลาดอย่างไร และเมื่อ ต้องการที่จะสร้างความเจริญก้าวหน้าให้แก่กิจการ ธุรกิจจะต้องมีการวางแผนพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดได้อย่างไร

2. การกำหนดราคา (Price) เมื่อธุรกิจได้มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ขึ้นมารวมทั้งหาช่องทางการจัดจำหน่ายและวิธีการแจกจ่ายตัวสินค้าได้แล้ว สิ่งสำคัญที่ธุรกิจจะต้องดำเนินการต่อไป คือ การกำหนดราคา ที่เหมาะสมให้กับผลิตภัณฑ์ที่จะนำไปเสนอขายก่อนที่จะกำหนดราคาสินค้า ธุรกิจต้องมีเป้าหมายว่าจะตั้งราคา เพื่อต้องการกำไร หรือเพื่อขยายส่วนถือครองตลาด (Market Share) หรือเพื่อเป้าหมายอย่างอื่น อีกทั้งต้องมี การใช้กลยุทธ์ในการตั้งราคาที่จะทำให้เกิดการยอมรับจากตลาดเป้าหมายและสู้กับคู่แข่งได้ในการแข่งขัน ในตลาด กลยุทธ์ราคาเป็นเครื่องมือที่คู่แข่งนำมาใช้ได้ ผลรวดเร็วกว่าปัจจัยอื่นๆ เช่น การลดราคา หรืออาจ ตั้งราคาสินค้าให้สูงสำหรับสินค้าที่

มีลักษณะพิเศษในตัวของมันเอง เพื่อแสดงภาพพจน์ที่ดี อาจใช้ผลทาง จิตวิทยามาช่วยเสริมการตั้งราคา การตั้งราคาสินค้าอาจมีนโยบายการให้สินเชื่อหรือนโยบายการให้ส่วนลดเงิน สดส่วนลดการค้า หรือส่วนลดปริมาณ ฯลฯ นอกจากนั้นธุรกิจจะต้องคำนึงถึงกฎข้อบังคับทางกฎหมายที่จะมีผลกระทบต่อราคาด้วย ราคามูลค่าผลิตภัณฑ์ในรูปตัวเงิน ราคาเป็นต้นทุนของลูกค้า ผู้บริโภคจะเปรียบเทียบ ระหว่างคุณค่าของผลิตภัณฑ์กับราคาผลิตภัณฑ์นั้น ถ้าคุณค่าสูงกว่าราคา เขาจะตัดสินใจซื้อ ดังนั้น ผู้กำหนด กลยุทธ์การตลาดด้านราคาต้องคำนึงถึงประเด็นต่างๆ ดังนี้

2.1 คุณค่าที่รับรู้ ในสายตาของลูกค้า ซึ่งต้องพิจารณาว่าการยอมรับของลูกค้าในคุณค่าของผลิตภัณฑ์ว่าสูงกว่าราคานั้น ผลิตภัณฑ์นั้น

2.2 ต้นทุนสินค้าและค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้อง

3.3 การแข่งขัน

3.4 ปัจจัยอื่นๆ

3. การจัดจำหน่าย (Place or Distribution) ผลิตภัณฑ์ที่ผู้ผลิตผลิตขึ้นมาได้นั้น ถึงแม้ว่า จะมีคุณภาพดีเพียงใดก็ตาม ถ้าผู้บริโภคไม่ทราบแหล่งซื้อและไม่สามารถจะจัดหาได้เมื่อเกิดความต้องการ ผลิตภัณฑ์ที่ผลิตขึ้นมาก็ไม่สามารถตอบสนองความต้องการผู้บริโภคได้ ดังนั้น นักการตลาดจึงจำเป็นต้อง พิจารณาว่าที่ไหน เมื่อไร และโดยใครที่จะเสนอขายสินค้า การจัดจำหน่ายเป็นเรื่องที่ซับซ้อน แต่ก็เป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องศึกษา

การจัดจำหน่ายแบ่งกิจกรรมออกเป็น 2 ส่วน คือ ช่องทางจำหน่ายสินค้า (Channel of Distribution) เน้นการศึกษาถึงชนิดของช่องทางการจำหน่ายว่าจะใช้วิธีการขายสินค้าให้กับผู้บริโภค โดยตรง หรือการขายสินค้าผ่านสถาบันคนกลางต่างๆ บทบาทของสถาบันคนกลางต่างๆ เช่น พ่อค้า ส่ง (Wholesalers) พ่อค้าปลีก (Retailers) และตัวแทนคนกลาง (Agent Middleman) ที่มีต่อตลาด อีก ส่วนหนึ่งของกิจกรรมการจัดจำหน่ายสินค้า คือ การแจกจ่ายตัวสินค้า (Physical Distribution) การกระจาย สินค้าเข้าสู่ตัวผู้บริโภค การเลือกใช้วิธีการขนส่ง Transportation) ที่เหมาะสมในการช่วยแจกจ่ายสินค้า คือ การขนส่งได้แก่ การขนส่งทางอากาศ ทางรถยนต์ ทางรถไฟ ทางเรือ และทางท่อ ผู้บริหารการตลาดจะต้อง คำนึงว่าจะเลือกใช้สื่ออย่างใดถึงจะดีที่สุด โดยเสียค่าใช้จ่ายต่ำและสินค้านั้นไปถึงลูกค้านั่นไปจนถึงลูกค้าทันเวลา ขั้นตอนที่สำคัญอีกประการหนึ่งในการแจกจ่ายตัวสินค้า คือ ขั้นตอนของการจัดเก็บรักษาสินค้า (Storage) เพื่อรอการ จำหน่ายให้ทันเวลาที่ผู้บริโภคต้องการ

4. การส่งเสริมการตลาด (Promotion) เป็นการศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการติดต่อสื่อสารไปยังตลาดเป้าหมาย การส่งเสริมการตลาดเป็นวิธีการที่จะบอกให้ลูกค้านำทราบเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ที่เสนอขาย

วัตถุประสงค์ของการส่งเสริมการตลาด เพื่อบอกให้ลูกค้าทราบว่าผลิตภัณฑ์ออกจำหน่ายใน ตลาดพยายามชักชวนให้ลูกค้าซื้อและเพื่อเตือนความทรงจำกับตัวผู้บริโภค

การส่งเสริมการตลาดจะต้องมีการศึกษาถึงกระบวนการติดต่อสื่อสาร (Communication Process) เพื่อเข้าใจถึงความสัมพันธ์ระหว่างผู้รับกับผู้ส่ง การส่งเสริมการตลาดมีเครื่องมือสำคัญที่จะใช้อยู่ 4 ชนิดด้วยกัน ที่เรียกว่าส่วนผสมของการส่งเสริมการตลาด (Promotion Mix) ได้แก่

4.1 การขายโดยใช้พนักงาน (Personal Selling) เป็นการเสนอขายสินค้าแบบเผชิญหน้ากัน (Face-to-Face) พนักงานขายต้องเข้าพบปะกับผู้ซื้อโดยตรงเพื่อเสนอขายสินค้า การส่งเสริม การตลาดโดยวิธีนี้เป็นวิธีที่ดีที่สุด แต่เสียค่าใช้จ่ายสูง

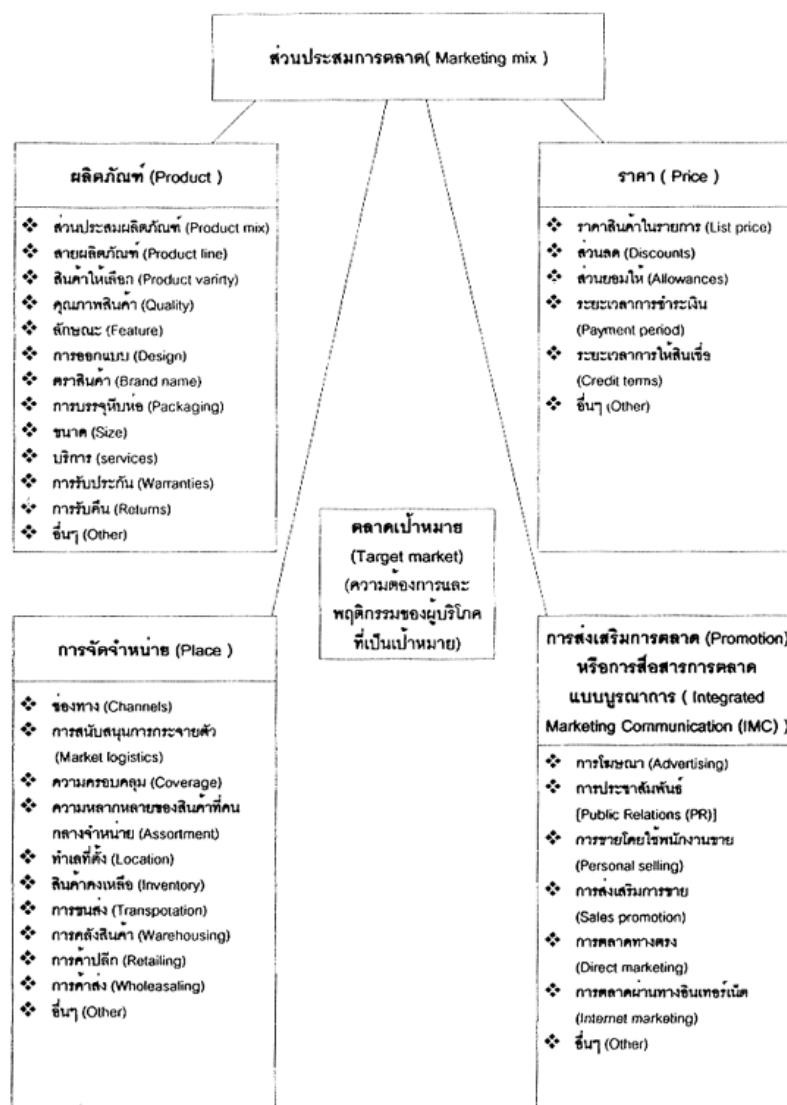
4.2 การโฆษณา (Advertising) หมายถึงรูปแบบของการจ่ายเงินเพื่อการส่งเสริมการตลาด โดยมีได้อาศัยตัวบุคคลในการนำเสนอหรือช่วยในการขาย แต่เป็นการใช้สื่อโฆษณาประเภทต่างๆ เช่น โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร ป้ายโฆษณา อินเทอร์เน็ต (Internet) สื่อโฆษณาเหล่านี้จะสามารถ เข้าถึงผู้บริโภคเป็นกลุ่มใหญ่ เหมาะสำหรับสินค้าที่ต้องการกระจายตลาดกว้าง

4.3 การส่งเสริมการขาย (Sales Promotion) หมายถึงกิจกรรมที่ทำหน้าที่ช่วยพนักงานขายและการโฆษณาในการขายสินค้า การส่งเสริมการขายเป็นการกระตุ้นผู้บริโภคให้เกิดความ ต้องการในตัวสินค้า การส่งเสริมการขายจัดทำในรูปของการแสดงสินค้า การแจกของ ตัวอย่าง แจกคูปอง ของ แถม การใช้แถมเพื่อแลกสินค้าการชิงโชคแจกรางวัลต่างๆ ฯลฯ

4.4 การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ (Publicity and Public Relation) ใน ปัจจุบันธุรกิจมักสนใจภาพพจน์ของกิจการ ธุรกิจได้ใช้เงินจำนวนมากเพื่อสร้างชื่อเสียงและภาพพจน์ของกิจการ ปัจจุบันองค์กรธุรกิจส่วนใหญ่ไม่ได้เน้นที่การแสวงหากำไร (Maximize Profit) เพียงอย่างเดียว ต้องเน้นที่วัตถุประสงค์ของการให้บริการแก่สังคมด้วย (Social Objective) เพราะความอยู่รอดของ องค์กรธุรกิจจะขึ้นอยู่กับ การยอมรับของกลุ่มผู้บริโภคในสังคม ถ้าหากกลุ่มผู้บริโภคต่อต้านหรือมีความคิด ว่าองค์กรธุรกิจแสวงหาผลประโยชน์ให้กับตนมากเกินไปจนถึงสังคม หรือผู้บริโภค เช่น การผลิตสินค้า แล้ว ปล่องน้ำเสียลงแม่น้ำหรือทำให้อากาศเป็นพิษ ก่อให้เกิดผลเสียแก่ส่วนรวม โดยมีได้หาวิธีแก้ไข จะสร้าง ภาพพจน์ที่ไม่ดีขององค์กรธุรกิจ

หรือตัวอย่างของ บริษัทบุญรอดบริวเวอรี่ จำกัด เป็นกิจการขายเบียร์ ซึ่งมีส่วนในการเสนอสิ่งที่ เป็นพิษ กัดต่อประชาชน จึงพยายามทำป้ายโฆษณาเพื่อเสริมสร้างภาพพจน์ ด้วยการเสนอเรื่อง การอนุรักษ์ธรรมชาติ อนุรักษ์วัฒนธรรมไทย เป็นการชดเชย เบี่ยงเบนความรู้สึกต่อต้านของสังคม หากกลุ่มผู้บริโภคไม่พอใจและไม่ ต้องการซื้อสินค้าและบริการของผู้ผลิต ย่อมเป็นสาเหตุที่จะจำกัดการเจริญเติบโตของธุรกิจได้

4.5.กระบวนการ (Process) เป็นการสร้างสรรค์และการส่งมอบส่วนประกอบของผลิตภัณฑ์โดยอาศัยกระบวนการที่วางแผนมาเป็นอย่างดี กลยุทธ์ที่สำคัญสำหรับการบริการ คือ เวลาและประสิทธิภาพในการบริการ ดังนั้นกระบวนการบริการที่ดีจึงควรมีความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพในการส่งมอบ รวมถึงต้องง่ายต่อการปฏิบัติการ เพื่อที่พนักงานจะได้ไม่เกิดความสับสน ทำงานได้อย่างถูกต้องและมีแบบแผน เดียวกันและงานที่ได้ก็ต้องดีมีประสิทธิภาพและคุณภาพ

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.1 ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

พิมพันธ์ เตชะคุปต์ (2544 : 20) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ (Learning Achievement In Science) หมายถึง ความรู้ความสามารถที่ผู้เรียนได้รับหลังการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ ซึ่งจะทราบว่ามีความน้อยเพียงใด ก็อาจจะกระทำได้โดยวัดได้จากการสอบแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์

พรณี ชูทัย เจนจิต (2545 : 58) ให้ความหมายว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็น คุณลักษณะและความสามารถของบุคคลที่พัฒนาการดีขึ้น อันเกิดจากการเรียนการสอน การฝึกอบรม ซึ่งประกอบด้วย ความสามารถทางสมอง ความรู้ ทักษะ ความรู้สึก และค่านิยมต่าง ๆ

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Academic Achievement) หมายถึง คุณลักษณะและความสามารถของบุคคลอันเกิดจากการเรียนการสอน เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและประสบการณ์การเรียนรู้ที่เกิดจากการศึกษาอบรม หรือจากการสอบ การวัดผลสัมฤทธิ์จึงเป็นการตรวจสอบความสามารถหรือระดับความสัมฤทธิ์ผล (Level of Accomplishment) ของบุคคลว่า เรียนรู้แล้วเท่าไร มีความสามารถแค่ไหน ซึ่งสามารถวัดได้ 2 แบบ ตามจุดมุ่งหมายและลักษณะวิชาที่สอน คือ

1. การวัดด้านปฏิบัติ เป็นการตรวจสอบระดับความสามารถในการปฏิบัติหรือทักษะของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนแสดงความสามารถดังกล่าวในรูปการกระทำจริงให้ออกเป็นผลงาน เช่น วิชาศิลปศึกษา พลศึกษา การช่าง เป็นต้น ซึ่งการวัดต้องใช้ “ข้อสอบภาคปฏิบัติ” (Performance Test)

2. การวัดด้านเนื้อหา เป็นการตรวจสอบความสามารถเกี่ยวกับเนื้อหาความรู้ (Content) อันเป็นประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียนรวมถึงพฤติกรรมความสามารถในด้านต่าง ๆ สามารถวัดได้โดยใช้ “ข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์” (ไพศาล หวังพานิช. 2523 : 137)

จากที่กล่าวมาแล้วเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลของความสามารถของบุคคลที่ต้องอาศัยทักษะ ความรอบรู้ ทักษะที่ได้จากการเรียนการสอน การฝึกฝน อบรมสั่งสอน ทำให้เกิดความสำเร็จหรือความสามารถในด้านต่าง ๆ

2.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

นักการศึกษาได้ให้ความหมายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพอสรุปได้ดังนี้

ศึกษาธิการ,กระทรวง (2542 : 9) ได้ให้ความหมายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์

ทางการเรียนไว้ว่า “เป็นแบบทดสอบที่มุ่งวัดว่านักเรียนมีความรู้ หรือความสามารถที่เกิดจากการเรียนการสอนมากน้อยปานใด”

สมศักดิ์ สันธุระเวช (2542 : 34) ได้ให้ความหมายแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ว่าเป็นแบบทดสอบที่วัดความรู้ความสามารถด้านต่าง ๆ เมื่อได้รับประสบการณ์เฉพาะอย่างไปแล้ว ซึ่งจะเป็นการวัดความสามารถทางวิชาการต่าง ๆ โดยมุ่งวัดว่านักเรียนมีความรู้หรือมีทักษะในวิชานั้นมากน้อยเพียงใด

ชาติรี เกิดธรรม (2542 : 16) ได้ให้ความหมายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ว่า หมายถึง แบบทดสอบที่ใช้วัดปริมาณความรู้ ความสามารถ ทักษะเกี่ยวกับด้านวิชาการ ที่ได้เรียนรู้มาในอดีตว่ารับรู้ไว้ได้มากน้อยเพียงไร โดยทั่วไปแล้วมักใช้วัดหลังจากทำกิจกรรมเรียบร้อยแล้ว เพื่อประเมินการเรียนการสอนว่าได้ผลอย่างไร

จากที่กล่าวมาแล้วเกี่ยวกับแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สรุปได้ว่าแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง แบบทดสอบที่ใช้วัดความรู้ความเข้าใจจากการเรียนรู้ ซึ่งเป็นการวัดผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียนที่ได้รับจากการเรียนรู้ในเนื้อหาวิชานั้น ๆ

2.3 ลักษณะของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ที่ดี

ถ้วน สายยศและอังคณา สายยศ (2532 : 47) ได้สรุปลักษณะของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ที่ดีไว้ ดังนี้

1. ความเที่ยงตรง (Validity) เป็นลักษณะที่สำคัญที่สุดที่ทำให้เครื่องมือวัดผลนั้นมีคุณภาพ เพราะเป็นการแสดงให้เห็นว่า เครื่องมือวัดนั้นสามารถวัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ นั่นคือวัดได้ตรงและครบถ้วนตามเนื้อหาที่ต้องการวัด วัดได้ตรงตามจุดประสงค์ วัดได้ตรงตามสภาพความเป็นจริง และวัดแล้วสามารถนำผลการวัดไปพยากรณ์หรือคาดคะเนอนาคตได้

2. มีความเชื่อมั่นสูง (Reliability) เครื่องมือวัดผลที่ดีวัดสิ่งเดียวกันหลาย ๆ ครั้ง ผลที่ได้จากการวัดจะเหมือนกันหรือแตกต่างกันน้อยมาก

3. มีความเป็นปรนัย (Objectivity) เครื่องมือที่มีความเป็นปรนัยจะมีความชัดเจนในตัวเอง เช่น ข้อสอบที่มีความเป็นปรนัย จะมีความชัดเจนอยู่ 3 ประการ คือ คำถามชัดเจนอ่านแล้วเข้าใจตรงกัน คำตอบแน่นอน ใครตรวจก็ให้คะแนนตรงกัน และประการสุดท้ายคือ แปลความหมายคะแนนได้ตรงกัน

4. มีความยากง่ายพอเหมาะ (Difficulty) ไม่ยากเกินไปและไม่ง่ายเกินไป ข้อสอบข้อใดที่มีคนตอบถูกมากแสดงว่าง่าย ข้อที่มีคนตอบถูกน้อยแสดงว่ายาก ค่าความยากง่ายของ

ข้อสอบ (p) มีค่าอยู่ระหว่าง 0 ถึง 1.00 ข้อสอบที่ดีมีค่า p อยู่ระหว่าง 0.20 ถึง 0.80 ซึ่งเป็นข้อสอบที่ค่อนข้างยาก ปานกลางและค่อนข้างง่าย

5. มีอำนาจจำแนก (Discrimination) หมายถึง สามารถแบ่งแยกคนออกเป็นประเภทต่าง ๆ ได้ถูกต้อง ข้อสอบที่จำแนกได้ หมายถึง ข้อสอบที่คนเก่งตอบถูก คนอ่อนตอบผิด ข้อสอบที่จำแนกกลับ คนเก่งจะตอบผิดแต่คนอ่อนจะตอบถูก และข้อสอบที่จำแนกไม่ได้ คนเก่งและคนอ่อนจะตอบถูกและผิดพอ ๆ กัน ไม่ค่อยมีความแตกต่างกันมากนัก อำนาจจำแนกของข้อสอบมีค่า r อยู่ระหว่าง -1.00 ถึง +1.00 ค่า r เป็นเครื่องหมายลบ หมายความว่า จำแนกไม่ได้ คนเก่งตอบถูกน้อยกว่าคนอ่อน r เป็นเครื่องหมายบวก หมายความว่า จำแนกได้ คนเก่งตอบถูกมากกว่าคนอ่อน ข้อสอบที่มีค่า r ใกล้ศูนย์ ($r = -0.19$ ถึง $+0.19$) เป็นข้อสอบที่จำแนกไม่ได้ เพราะคนเก่งตอบถูก พอ ๆ กับคนอ่อน ข้อสอบที่ดีควรมีค่า r อยู่ระหว่าง 0.20 ถึง 1.00

6. มีประสิทธิภาพ (Efficiency) คือ เครื่องมือที่สามารถทำให้ได้ข้อมูลที่ดีที่สุด เชื่อถือได้มากโดยใช้วิธีการที่สะดวก รวดเร็ว คล่องตัว แต่เสียเวลาน้อย ลงทุนน้อยและใช้แรงงานน้อย

7. มีความยุติธรรม (Fair) ไม่เปิดโอกาสให้มีการได้เปรียบเสียเปรียบกันระหว่างผู้ที่ถูกวัดด้วยกัน

8. ใช้คำถามถามลึก (Searching) ข้อสอบที่ดีต้องการให้ผู้ตอบใช้ความสามารถในการคิดค้นก่อนที่จะตอบ

9. ใช้คำถามช่วย (Exemplary) มีลักษณะที่ทำให้ผู้สอบอยากคิดอยากตอบและทำด้วยความเต็มใจ

10. คำถามจำเพาะเจาะจง (Definite) ไม่ถามวงกว้างเกินไป หรือถามคลุมเครือให้คิดได้หลายแง่หลายมุม

จากที่กล่าวมาแล้วเกี่ยวกับลักษณะของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ที่ดี สรุปได้ว่าแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ที่ดีจะต้องมีลักษณะดังนี้ มีความเที่ยงตรง มีความเชื่อมั่นสูง มีความเป็นปรนัย มีความยากง่ายพอเหมาะ มีอำนาจจำแนก มีประสิทธิภาพ มีความยุติธรรม ใช้คำถามถามลึก ใช้คำถามช่วย และคำถามจำเพาะเจาะจง

จากที่กล่าวมาแล้วเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สรุปได้ว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นผลการวัดพฤติกรรมด้านความรู้ ความคิด ความสามารถทั้งหลายของผู้เรียน คุณลักษณะด้านจิตพิสัย ความสนใจ ทักษะคิดต่อเนื้อหาวิชาที่เรียนในโรงเรียนและระบบการเรียน ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง และลักษณะบุคลิกภาพ และคุณภาพการสอน การมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนและการเสริมแรงของครู การแก้ไขข้อผิดพลาด และรู้ว่าตนเองกระทำได้อีกหรือไม่

ในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน ความพึงพอใจเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนทำงานที่ได้รับมอบหมาย หรือต้องการปฏิบัติให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ ซึ่งในปัจจุบันครูผู้สอนเป็นเพียงผู้อำนวยความสะดวก หรือให้คำแนะนำปรึกษาจึงต้องคำนึงถึงความพึงพอใจในการเรียนรู้

3. ความหมายทักษะการคิดวิเคราะห์

ความหมายของการคิดวิเคราะห์ การคิดวิเคราะห์ (Critical Thinking) พจนานุกรมฉบับเฉลิมพระเกียรติพุทธศักราช 2550 คำว่า คิด หมายถึง นึกคิด ระลึก ตรึกตรอง ส่วนคำว่า วิเคราะห์ หมายถึงว่า ดู สังเกต ใคร่ครวญ อย่างละเอียดรอบครอบในเรื่องราวต่างๆ อย่างมีเหตุผล โดยหาส่วนดี ส่วน บกพร่อง หรือจุดเด่นจุดด้อยของเรื่องนั้นๆ แล้ว เสนอแนะสิ่งที่ดีที่ที่เหมาะสมอย่างยุติธรรม มีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของการคิดไว้ดังนี้

Dewey ,2013 (อ้างถึงใน ชำนาญ เอี่ยมสำอาง, 2539 : 51) ให้ความหมายการคิด วิเคราะห์ หมายถึง การคิดอย่างใคร่ครวญ ใคร่ตรอง โดยอธิบายขอบเขตการคิดวิเคราะห์ว่า เป็นการคิดที่เริ่มต้นจากสถานการณ์ที่มีความยุ่งยาก และสิ้นสุดลงด้วยสถานการณ์ที่มีความ ชัดเจน

Bloom, 2012 (อ้างถึงใน ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ, 2539 : 41-44) ให้ ความหมาย การคิดวิเคราะห์ เป็นความสามารถในการแยกแยะเพื่อหาส่วนย่อยของเหตุการณ์ เรื่องราวหรือเนื้อหาต่างๆ ว่าประกอบด้วยอะไร มีความสำคัญอย่างไร อะไรเป็นเหตุอะไรเป็น ผล และที่เป็น อย่างนั้นอาศัยหลักการของอะไร

Ennis. (1985:83) ได้ให้ความหมายของการคิดวิเคราะห์ เป็นการประเมินข้อความ ได้ ถูกต้อง เป็นการคิดแบบตรรกตรองและมีเหตุผล เพื่อการตัดสินใจก่อนที่จะเชื่อหรือก่อนที่จะ ลงมือปฏิบัติ

Russel, 1956 (อ้างถึงใน วิไลวรรณ ปิยปรภณ์, 2550 : 25) ให้ความหมายการคิด วิเคราะห์ เป็นการคิดเพื่อแก้ปัญหาชนิดหนึ่งโดยผู้คิดจะต้องใช้การพิจารณาตัดสินใจในเรื่องราว ต่างๆว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย การคิดวิเคราะห์จึงเป็นกระบวนการประเมินหรือการจัดหมวดหมู่โดยอาศัยเกณฑ์ที่เคยยอมรับกันมาแต่ก่อนๆ แล้วสรุปหรือพิจารณาตัดสิน

Watsan and Glaser (1964:11) ให้ความหมายของการคิดวิเคราะห์ว่า เป็นสิ่งที่ เกิดจาก ส่วนประกอบของทัศนคติ ความรู้และทักษะ โดยทัศนคติเป็นการแสดงออกทางจิตใจ ต้องการสืบค้นปัญหาที่มีอยู่ ความรู้จะเกี่ยวข้องกับการใช้เหตุผลในการประเมินสถานการณ์ การสรุปความ อย่างเที่ยงตรงและการเข้าใจในความเป็นนามธรรม ส่วนทักษะจะประยุกต์ รวมอยู่ในทัศนคติและความรู้

ราชบัณฑิตยสถาน (2556 : 251, 1071) ให้ความหมายคำว่า “คิด” หมายความว่า ทำให้ปรากฏเป็นรูป หรือประกอบให้เป็นรูปหรือเป็นเรื่องขึ้นในใจ ใคร่ครวญ ไตร่ตรอง คาดคะเน คำนวณ มุ่ง จงใจ ตั้งใจ ส่วนคำว่า “วิเคราะห์” มีความหมายว่าใคร่ครวญ แยก ออกเป็นส่วน ๆ เพื่อศึกษาให้ถ่องแท้ ดังนั้นคำว่า คิดวิเคราะห์ จึงมีความหมายว่า เป็นการ ใคร่ครวญ ตรึกตรองอย่างละเอียดรอบคอบแยกเป็นส่วน ๆ ในเรื่องราวต่าง ๆ อย่างมีเหตุผล โดยหาจุดเด่น จุดด้อยของเรื่องนั้น ๆ และเสนอแนะสิ่งที่เหมาะสมอย่างมีความเป็นธรรมและ เป็นไปได้ ดังนั้นการพัฒนาคุณภาพการคิดวิเคราะห์จึงสามารถกระทำได้โดยการฝึกทักษะการ คิดและให้นักเรียนมีโอกาสดำเนินการคิดวิเคราะห์ สามารถเสนอความคิดของตนเองและอภิปรายร่วมกัน ในกลุ่มอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ โดยครูและนักเรียนต่างยอมรับเหตุผลและความคิดของแต่ละ คน โดยเชื่อว่า ไม่มีคำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียว

สมจิต สวชนไพบูลย์ (2551: 94) การคิดวิเคราะห์ หมายถึง ความสามารถในการคิดพิจารณาอย่างรอบครอบโดยใช้เหตุผล ประกอบการตัดสินใจ

ชัยอนันต์ สมุทวณิช (2552 : 14) ให้ความหมายของการคิดวิเคราะห์ คือการ แสวงหาข้อเท็จจริงด้วยการระบุ จำแนก แยกแยะ ข้อมูลในสถานการณ์ที่เป็นแหล่งคิด วิเคราะห์ ทั้งที่เป็นข้อเท็จจริงกับความคิดเห็น หรือจุดเด่น จุดด้อย ในสถานการณ์เป็นการจัด ข้อมูลให้เป็น ระบบเพื่อไปใช้เป็นพื้นฐานในการคิดระดับอื่นๆ

อรพรรณ พรสีมา (2553 : 24) กล่าวว่า การคิดวิเคราะห์ เป็นทักษะการคิด ระดับกลางซึ่งจะต้องได้รับการพัฒนาต่อจากทักษะการคิดพื้นฐาน มีการพัฒนาแง่มุมของ ข้อมูลโดยรอบด้านเพื่อหาเหตุผลและความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2546 : 24) ให้ความหมายของการคิดวิเคราะห์ว่าเป็นความสามารถในการจำแนกแจกแจงและแยกแยะองค์ประกอบต่าง ๆ ของสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือ เรื่องใดเรื่องหนึ่งซึ่งอาจจะเป็นวัตถุ สิ่งของ เรื่องราว หรือเหตุการณ์ และหาความสัมพันธ์เชิง เหตุผลระหว่างองค์ประกอบเหล่านั้น เพื่อค้นหาสาเหตุที่แท้จริงของสิ่งที่เกิดขึ้น

สุวิทย์ มูลคำ (2547 : 9) ให้ความหมายของการวิเคราะห์และการคิดวิเคราะห์ว่าการวิเคราะห์ (Analysis) หมายถึง การจำแนก แยกแยะองค์ประกอบของสิ่งใดสิ่งหนึ่งออกเป็น ส่วน ๆ เพื่อค้นหาว่ามีองค์ประกอบย่อย ๆ อะไรบ้าง ทำมาจากอะไร ประกอบขึ้นมาได้ อย่างไรและมีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กันอย่างไร การคิดวิเคราะห์ (Analytical thinking) หมายถึงความสามารถในการจำแนก แยกแยะองค์ประกอบต่าง ๆ ของสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งอาจจะ เป็นวัตถุสิ่งของ เรื่องราว หรือเหตุการณ์และหาความสัมพันธ์เชิงเหตุผลระหว่างองค์ประกอบ เหล่านั้น เพื่อค้นหา สภาพความเป็นจริงหรือสิ่งสำคัญของสิ่งที่กำหนดให้

ชาตรี สำราญ (2558 : 40-41) ได้ให้ความหมายของการคิดวิเคราะห์ว่า การคิด วิเคราะห์คือการรู้จักพิจารณา ค้นหาใคร่ครวญ ประเมินค่าโดยใช้เหตุผลเป็นหลักในการหา ความสัมพันธ์ เชื่อมโยง หล่อหลอมเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างสมบูรณ์แบบอย่างสมเหตุสมผล ก่อนที่จะตัดสินใจ

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2559 : 5) ให้ความหมายของการคิด วิเคราะห์ว่า เป็นการระบุเรื่องหรือปัญหา จำแนกแยกแยะ เปรียบเทียบข้อมูลเพื่อจัดกลุ่ม อย่างเป็นระบบ ระบุเหตุผลหรือเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูล และตรวจสอบข้อมูลหรือ หาข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อให้เพียงพอในการตัดสินใจ/แก้ปัญหา/คิดสร้างสรรค์

นักการศึกษาและนักวิจัยส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความหมายของการคิด วิเคราะห์ที่สอดคล้องกัน คือ การคิดวิเคราะห์หมายถึง การพิจารณาสิ่งต่างๆ ในส่วนย่อยๆ ซึ่งประกอบด้วย การวิเคราะห์เนื้อหา ด้านความสัมพันธ์และด้านหลักการจัดการโครงสร้าง ของการสื่อความหมาย และสอดคล้องกับกระบวนการคิดวิเคราะห์ทางวิทยาศาสตร์ คือ การ คิดจำแนก รวบรวมเป็นหมวดหมู่ และจับประเด็นต่างๆ เชื่อมโยงความสัมพันธ์ ดังนั้น การคิด เชิงวิเคราะห์เป็นทักษะการคิดที่สามารถพัฒนาให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนได้ และให้คงทนจนถึงระดับ มหาวิทยาลัย เพื่อให้นักเรียนสามารถคิดได้ด้วยตัวเอง เกิดความสำเร็จในการเรียนรู้ เพราะ การเรียนรู้ที่ดีต้องเป็นเรื่องของการรู้จักคิด ผู้วิจัยจึงสนใจพัฒนารูปแบบการสอนที่ส่งเสริม การคิดวิเคราะห์ เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนคิดเป็น เรียนรู้เป็น สามารถจำแนก ให้เหตุผล จับ ประเด็นเชื่อมโยงความสัมพันธ์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาต่างๆ ได้ จากข้อมูลที่ได้รับการพินิจ พิจารณา

4. ความสำคัญทักษะการคิดวิเคราะห์

การคิดวิเคราะห์เป็นรากฐานสำคัญของการเรียนรู้และการดำเนินชีวิต บุคคลที่มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ จะมีความสามารถด้านอื่น ๆ เหนือกว่าบุคคลอื่น ๆ ทั้ง ทางด้านสติปัญญาและการดำเนินชีวิต การคิดวิเคราะห์เป็นพื้นฐานของการคิดทั้งหมด เป็น ทักษะที่ทุกคนสามารถพัฒนาได้ ซึ่งประกอบด้วยทักษะที่สำคัญ คือ การสังเกต การ เปรียบเทียบ การคาดคะเนและการประยุกต์ใช้ การประเมิน การจำแนกแยกแยะประเภท การจัดหมวดหมู่ การสันนิษฐาน การสรุปผล เชิงเหตุผล การศึกษาหลักการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ ของสิ่งต่าง ๆ โดยใช้เกณฑ์ในการตัดสินใจ ด้วยเหตุผล ทักษะการคิดวิเคราะห์ จึงเป็นทักษะ การคิดระดับสูง ที่เป็นองค์ประกอบสำคัญของกระบวนการคิดทั้งหมด ทั้งการคิดวิจารณ์ และการคิดแก้ปัญหา

สุวิทย์ มูลคำ (2555 : 13) กล่าวว่า การคิดวิเคราะห์จะเกิดขึ้นเมื่อเราต้องการทำความเข้าใจ โดยการพยายามตีความข้อมูลที่ได้รับ เมื่อเกิดข้อสงสัยสมองจะพยายามคิดหาความสัมพันธ์เชิงเหตุผลมาอธิบายถึงเหตุการณ์หรือปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น หรือเพื่อประเมิน สิ่งต่างๆ ที่ต้องตัดสินใจ เลือกสิ่งที่เหมาะสมหรือเมื่อต้องการเห็นภาพรวมทั้งหมด นอกจากนั้น ยังได้กล่าวถึงการวิเคราะห์

(Analysis) หมายถึง การจำแนก แยกแยะองค์ประกอบของสิ่งใด สิ่งหนึ่งออกเป็นส่วน ๆ เพื่อค้นหาว่า มีองค์ประกอบย่อย ๆ อะไรบ้าง ทำมาจากอะไร ประกอบขึ้นมาได้อย่างไร และมีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กันอย่างไร และกล่าวโดยสรุปว่า การคิด วิเคราะห์ หมายถึง ความสามารถในการจำแนก แยกแยะองค์ประกอบต่าง ๆ ของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งอาจจะเป็นวัตถุ สิ่งของ เรื่องราว หรือเหตุการณ์ และหาความสัมพันธ์เชิงเหตุผล ระหว่างองค์ประกอบเหล่านั้น เพื่อค้นหาสภาพความเป็นจริงหรือสิ่งสำคัญของสิ่งที่กำหนดให้ ดังนั้น การคิดวิเคราะห์ จึงมีความสำคัญต่อการจำแนก แยกแยะองค์ประกอบของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ออกเป็นส่วน ๆ เพื่อค้นหาว่า มีองค์ประกอบย่อย ๆ อะไรบ้าง มีความสอดคล้องและสัมพันธ์

ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ (2551 : 3-4) กล่าวถึงประโยชน์ของการคิดวิเคราะห์ไว้ว่า ระบบการศึกษาของประเทศไทยภายหลังการปฏิรูปการศึกษาได้เริ่มให้ความสำคัญในการ ส่งเสริมความคิดให้แก่เด็กและเยาวชน โดยกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และกำหนดเป็นมาตรฐานในการประกันคุณภาพของสถานศึกษาอันจะส่งผลให้ ประชาชนมี คุณภาพมากขึ้น ดังนั้น การปูพื้นฐานการคิดและการส่งเสริมการคิดให้แก่เด็กและเยาวชนซึ่ง เป็นสิ่งที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง นับตั้งแต่ปฐมวัยจนถึงระดับสูง การได้รับการพัฒนาการคิด ตั้งแต่เยาว์วัยจะช่วยพัฒนาความคิดให้ก้าวหน้า ส่งผลให้สติปัญญาเฉียบแหลม เป็นคน รอบคอบ ตัดสินใจได้ถูกต้องสามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในชีวิตได้ดี เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข ผลจากการเรียนให้คิดจะช่วยให้เกิดประโยชน์ แก่เด็กและเยาวชน สรุปได้ดังนี้

3.1 สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีระบบมีหลักการและมีเหตุผล ผลงานที่ได้รับมีประสิทธิภาพ

3.2 สามารถพิจารณาสิ่งต่าง ๆ และประเมินผลงานโดยใช้หลักเกณฑ์อย่าง สมเหตุสมผล

3.3 รู้จักประเมินตนเองและผู้อื่นได้อย่างถูกต้อง

3.4 ได้เรียนรู้เนื้อหาได้รับประสบการณ์ที่มีคุณค่า มีความหมายและเป็นประโยชน์

3.5 ได้ฝึกทักษะการทำงานการใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา

3.6 มีความรู้ความสามารถ มีกระบวนการทำงานอย่างมีระบบขั้นตอน นับตั้งแต่ กำหนดเป้าหมาย รวบรวมข้อมูลเชิงประจักษ์ ค้นหาความรู้ ทฤษฎี หลักการ ตั้งข้อสันนิษฐาน ตีความหมาย และลงข้อสรุป

3.7 ส่งเสริมความสามารถในการใช้ภาษาและสื่อความหมาย

3.8 เกิดความสามารถในการคิดอย่างชัดเจน คิดอย่างถูกต้อง คิดอย่างแจ่มแจ้ง คิดอย่างกว้างขวาง คิดไกล และคิดอย่างลุ่มลึกตลอดจนคิดอย่างสมเหตุสมผล

3.9 ทำให้เป็นผู้มีปัญหา มีคุณธรรมจริยธรรม ความรับผิดชอบ มีระเบียบวินัย มีความเมตตา กรุณา และเป็นผู้มีประโยชน์ต่อสังคม

3.10 มีทักษะและความสามารถในการอ่าน เขียน พูด ฟัง และมีทักษะการสื่อสารกับ ผู้อื่นได้เป็นอย่างดี

3.11 พัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างต่อเนื่องในสถานการณ์ที่โลก มีการเปลี่ยนแปลง

สรุปได้ว่า การพัฒนาความสามารถการคิดวิเคราะห์ ถือเป็นสิ่งสำคัญยิ่งในการพัฒนาสติปัญญาของเด็กและเยาวชนเพื่อจะเติบโต เป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ และเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไป

ความหมายของแบบฝึก

แบบฝึกมีความจำเป็นต่อการเรียนการสอนวิชาทักษะ การใช้แบบฝึกพัฒนาการเรียนการสอนจะช่วยให้ครูและนักเรียนพบข้อบกพร่องทางการเรียนการสอนและแก้ไขข้อบกพร่องนั้นมีผู้กล่าวถึงความหมายของแบบฝึกไว้ ดังนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน 2525 ได้ให้ความหมายของแบบฝึกไว้ว่า “แบบฝึก หมายถึง แบบตัวอย่าง ปัญหา หรือ คำสั่งที่สร้างขึ้นเพื่อให้นักเรียนฝึกตอบ” ส่วน ชัยยงค์ พรหมวงศ์กล่าวถึงความหมายของแบบฝึกสรุปได้ว่า แบบฝึกหมายถึง สิ่งที่นักเรียนต้องใช้ควบคู่กับการเรียน มีลักษณะเป็นแบบฝึกหัดที่ครอบคลุมกิจกรรมที่นักเรียนพึงกระทำจะแยกกันเป็นหน่วยหรือจะรวมเล่มก็ได้ แบบฝึกทางภาษาหมายถึง สิ่งที่สร้างขึ้นเสริมสร้างความเข้าใจทางภาษาตามแนวหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ และเสริมเพิ่มเติมเนื้อหาบางส่วนที่ช่วยให้นักเรียนนำความรู้ไปใช้ได้ถูกต้อง

จากความหมายของแบบฝึกดังกล่าว สรุปได้ว่า แบบฝึก หมายถึง สิ่งที่สร้างขึ้นเพื่อเสริมสร้างทักษะให้แก่ นักเรียน มีลักษณะเป็นแบบฝึกหัดให้นักเรียนได้กระทำการกิจกรรมโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาความสามารถของนักเรียนให้ดีขึ้น

ความสำคัญของแบบฝึก

เชาวนิ์ เกิดเพทางค์ (2524 : 23) ได้กล่าวถึงความสำคัญของแบบฝึกไว้ว่า “แบบฝึกเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ ทำให้นักเรียนเกิดความสนใจ และช่วยให้ครูทราบผลการเรียนของนักเรียนอย่างใกล้ชิด” ได้กล่าวถึงความสำคัญของแบบฝึกสรุปได้ว่า แบบฝึกเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ที่เกิดจากการกระทำจริง เป็นประสบการณ์ตรงที่ผู้เรียนมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนทำให้นักเรียนเห็นคุณค่าของสิ่งที่เรียนสามารถเรียนรู้และจดจำสิ่งที่เรียนได้ดีและนำไปใช้ในสถานการณ์เช่นเดียวกันได้

แบบฝึกเป็นส่วนเพิ่มหรือเสริมจากหนังสือเรียนในการเรียนทักษะ เป็นอุปกรณ์การสอนที่ช่วยลดภาระของครูได้มากเพราะแบบฝึกเป็นสิ่งที่ทำขึ้นอย่างเป็นระเบียบ ระบบ ช่วยให้นักเรียนฝึกทักษะการใช้ภาษาดีขึ้น และช่วยเสริมทักษะทางภาษาให้คงทนนอกจากนี้แบบฝึกยังใช้เป็นเครื่องมือวัดผลการเรียนหลังจากบทเรียนในแต่ละครั้ง

แบบฝึกเป็นสื่อการเรียนชนิดหนึ่งที่ทำขึ้นอย่างเป็นระบบ สามารถพัฒนาการเรียนของนักเรียนได้ เป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอน คือ เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ เป็นเครื่องมือวัดผลและประเมินผลการเรียนช่วยให้ครูทราบความก้าวหน้าหรือข้อบกพร่องของนักเรียนและช่วยให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในการเรียน

ประโยชน์ของแบบฝึก

1. ให้เสริมหนังสือแบบเรียนในการเรียนทักษะ
2. เป็นสื่อการสอนที่ช่วยแบ่งเบาภาระของครู
3. เป็นเครื่องมือที่ช่วยฝึกฝนและส่งเสริมทักษะการใช้ภาษาให้ดีขึ้น แต่จะต้องได้รับการดูแลและเอาใจใส่จากครูด้วย
4. แบบฝึกที่สร้างขึ้นโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลจะเป็นการช่วยให้เด็กประสบความสำเร็จ ตามระดับความสามารถของเด็ก
5. จะช่วยเสริมทักษะให้คงอยู่ได้นาน
6. เป็นเครื่องมือวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังจบบทเรียนแต่ละครั้ง
7. แบบฝึกที่จัดทำเป็นรูปเล่มจะอำนวยความสะดวกแก่นักเรียนในการเก็บรักษาไว้เพื่อทบทวนด้วยตนเองได้
8. ช่วยให้ครูมองเห็นปัญหาและข้อบกพร่องในการสอน ตลอดจนทราบปัญหาและข้อบกพร่องและจุดอ่อนของนักเรียน ช่วยให้ครูสามารถแก้ปัญหาได้ทันทั่วทั้ง
9. ช่วยให้เด็กมีโอกาฝึกทักษะได้อย่างเต็มที่
10. แบบฝึกทักษะที่จัดพิมพ์ไว้เรียบร้อยแล้วจะช่วยครูประหยัดเวลา และแรงงานในการสอนการเตรียมการสอน การสร้างแบบฝึกทักษะ และช่วยให้นักเรียนประหยัดเวลาในการลอกโจทย์แบบฝึกหัด

จากความสำคัญของแบบฝึกดังกล่าว สรุปได้ว่า แบบฝึกนอกจากจะช่วยให้นักเรียนได้มีโอกาสฝึกฝนทักษะ และทบทวนได้ด้วยตนเองแล้ว ยังช่วยให้ครูมองเห็นปัญหาและข้อบกพร่องในการสอน ทราบปัญหาและข้อบกพร่อง จุดอ่อนของนักเรียน เพื่อครูจะได้แก้ไขได้ทันทั่วทั้ง นอกจากนี้ยังช่วยประหยัดเวลา แรงงานในการเตรียมการสอนของครู ตลอดจนช่วยประหยัดเวลาในการลอกโจทย์แบบฝึกหัดของนักเรียนด้วย

ลักษณะของแบบฝึกที่ดี

ลักษณะของแบบฝึกที่ดีนั้นต้องใช้ภาษาให้เหมาะสมกับนักเรียนตลอดจนคำนึงถึงจิตวิทยาเกี่ยวกับสิ่งเร้าและการตอบสนองพัฒนาการของเด็ก และลำดับขั้นของการเรียน นอกจากนั้นจะต้องพิจารณาให้เหมาะสมกับวัย และความสามารถของเด็กซึ่งแบบฝึกจะประกอบด้วยคำชี้แจงและตัวอย่างสั้น ๆ ที่จะทำให้เด็กเข้าใจง่าย ใช้เวลาเหมาะสมและมีลักษณะที่เกี่ยวข้องกับบทเรียนที่เรียนไปแล้ว นอกจากนี้แบบฝึกควรมีหลายแบบเพื่อสร้างความสนใจและท้าทายให้แสดงความสามารถ

ทฤษฎีเกี่ยวกับความสามารถด้านความจำ

1. นิยามความสามารถด้านความจำ

กิลฟอร์ด (Guilford, 1956 : 221) กล่าวว่า ความจำเป็นความสามารถที่จะเก็บหน่วยความรู้ไว้และสามารถระลึกได้หรือนำหน่วยความรู้นั้นออกมาใช้ได้ ในลักษณะ เดียวกันกับที่เก็บเข้าไว้ ความสามารถด้านความจำเป็นความสามารถที่จำเป็นในกิจกรรมทางสมองทุก แขนง

เทอร์สโตน (Thurstone, 1958 : 121) กล่าวว่า สมรรถภาพสมองด้านความจำเป็นสมรรถภาพด้านการระลึกได้และจดจำเหตุการณ์หรือเรื่องราวต่าง ๆ ได้ถูกต้องแม่นยำ

อดัมส์ (Adams, 1967 : 9) กล่าวว่า ความจำเป็นพฤติกรรมภายใน (Covert Behavior) ซึ่งเกิดขึ้นภายในจิตเช่นเดียวกับความรู้สึก การรับรู้ ความชอบ จินตนาการและ พฤติกรรมทางสมองด้านอื่น ๆ ของมนุษย์

ชวาล แพรัตกุล (2514 : 65) กล่าวว่า คุณลักษณะนี้ก็คือความสามารถของสมอง ในการบันทึกเรื่องราวต่าง ๆ รวมทั้งที่มีสตรระลึกจนสามารถถ่ายทอดออกมาได้อย่างถูกต้อง

เชดส์คี้ โฆวาลินธุ์ (2525 : 121) กล่าวว่า ความจำ หมายถึง ความสามารถในการเก็บรักษา บันทึกเรื่องราวต่าง ๆ ไว้ในสมองอย่างถูกต้องรวดเร็ว และ สามารถระลึกได้โดยสามารถถ่ายทอดสิ่งที่จำได้ออกมา

อเนก เพียรอนุกุลบุตร (2527 : 138) กล่าวว่า ความจำเป็นความสามารถที่จะทรง ไว้ซึ่งสิ่งที่รับรู้ไว้แล้วระลึกออกมา อาจระลึกออกมาในรูปของรายละเอียด ภาพ ชื่อ สิ่งของ วัตถุ ประโยค และแนวคิด ฯลฯ ความจำมี 2 ชนิดใหญ่ ๆ คือ จำอย่างมีความหมายและ จำอย่างไม่มีความหมาย

ชาญวิทย์ เทียมบุญประเสริฐ (2528 : 163) กล่าวว่า ความจำเป็นสมรรถภาพใน การจำเรื่องราวต่าง ๆ เหตุการณ์ ภาพ สัญลักษณ์ รายละเอียด สิ่งที่มีความหมายและสิ่งที่ไร้ ความหมาย และสามารถระลึกหรือถ่ายทอดออกมาได้

ไสว เลี่ยมแก้ว (2528 : 8) กล่าวว่า ความจำ หมายถึง ผลที่คงอยู่ในสมองหลังจากสิ่งเร้าได้หายไปจากสนามสัมผัสแล้ว ผลที่คงอยู่นี้จะอยู่ในรูปของรหัสใด ๆ ที่เป็นผลจาก การโยงสัมพันธ์

ลัวน สายยศ และ อังคณา สายยศ (2541 : 161) กล่าวว่า ความจำเป็นความสามารถในการระลึกนึกออกสิ่งที่ได้เรียนรู้ได้มีประสบการณ์ได้รับรู้มาแล้ว ความจำเป็นความสามารถพื้นฐานอย่างหนึ่งของมนุษย์ซึ่งจะขาดเสียมิได้ ความคิดทั้งหลายก็มาจากการหาความ สัมพันธ์ของความจำนั่นเอง แบบทดสอบวัดความจำจึงใช้วัดความสามารถในการระลึกนึกออก ว่าสมองได้สั่งสมอะไรไว้จากที่เห็น ๆ มาแล้ว และมีอยู่มากน้อยเพียงใดด้วย

จากความหมายของความจำที่กล่าวมาสรุปได้ว่าความจำเป็นความสามารถของระบบสมองในการบันทึก จดจำเรื่องราว เหตุการณ์ และสิ่งของต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องและแม่นยำ แล้ว สามารถระลึกและสามารถถ่ายทอดสิ่งต่างๆ ที่จำออกมาได้อย่างถูกต้อง

2. ทฤษฎีเกี่ยวกับความสามารถด้านความจำในทางจิตวิทยา ได้มีการกล่าวถึงทฤษฎีเกี่ยวกับการจำและการลืมไว้หลายทฤษฎี แต่ที่สำคัญสรุปได้มี 4 ทฤษฎี คือ

ทฤษฎีความจำสองกระบวนการ (Two – Process Theory of Memory) ทฤษฎีนี้สร้างขึ้นโดย แอตกินสัน และชิฟฟริน (Atkinson and Shiffrin) ในปี ค.ศ. 1968 กล่าวถึงความจำระยะสั้นหรือความจำทันทีที่ทันใจและความจำระยะยาวว่า ความจำระยะสั้นเป็น ความจำชั่วคราว สิ่งใดก็ตามถ้าอยู่ในความจำระยะสั้นจะต้องได้รับการทบทวนอยู่ตลอดเวลา มิฉะนั้นความจำสิ่งนั้นจะสลายตัวไปอย่างรวดเร็ว ในการทบทวนนั้นเราจะไม่สามารถทบทวนทุก สิ่งที่เข้ามาอยู่ในระบบความจำระยะสั้น ดังนั้นจำนวนที่เราจำได้ในความจำระยะสั้น จึงมีจำกัด การทบทวนป้องกันไม่ให้ความจำสลายตัวไปจากความจำระยะสั้นและถ้าสิ่งใดอยู่ในความจำ ระยะสั้นเป็นระยะเวลาที่ยาวนาน สิ่งนั้นก็จะมีโอกาสฝังตัวในความจำระยะยาว ถ้าเราจำสิ่งใดได้ในความจำระยะเวลายาวนาน สิ่งนั้นก็จะมีโอกาสฝังตัวในความจำระยะยาว ถ้าเราจำสิ่งใดไว้ในความจำระยะยาวสิ่งนั้นก็จะมีโอกาสฝังตัวในความจำระยะยาว ถ้าเราจำสิ่งใดไว้ในความจำระยะยาวสิ่งนั้นก็จะมีโอกาสฝังตัวในความจำระยะยาว (ชัยพร วิชชาวุธ, 2520 : 71)

ทฤษฎีการสลายตัว (Decay Theory) เป็นทฤษฎีการลืม กล่าวว่า การลืมเกิด ขึ้นเพราะการละเลยในการทบทวนหรือไม่นำสิ่งที่จะจำไว้ออกมาใช้เป็นประจำการละเลยจะทำให้ความจำค่อยๆ สลายตัวไปเองในที่สุดทฤษฎีการสลายตัวนี้น่าจะเป็นจริงในความจำระยะสั้น เพราะในความจำระยะสั้นหากเรามีได้จดจำหรือสนใจทบทวนในสิ่งที่ต้องการจะจำเพียงชั่วครู่สิ่งนั้นจะหายไปจากความทรงจำทันที(Adams, 1967 : 23 - 25)

ทฤษฎีการรบกวน (Interference Theory) เป็นทฤษฎีเกี่ยวกับการลืมที่ยอมรับกันในปัจจุบัน ทฤษฎีหนึ่ง ทฤษฎีนี้ขัดแย้งกับทฤษฎีการสลายตัว โดยกล่าวว่าเวลาเพียงอย่างเดียวไม่สามารถทำให้เกิดการลืมได้ แต่สิ่งที่เกิดในช่วงดังกล่าวจะเป็นสิ่งคอยรบกวนสิ่งอื่น ๆ ในการจำการรบกวนนี้แยกออกเป็น 2 แบบ คือ การตามรบกวน (Proactive Interference) หรือการรบกวนตามเวลา หมายถึง สิ่งเก่า ๆ ที่เคยประสบมาแล้วหรือจำได้ออยู่แล้วมารบกวน สิ่งที่จะจำใหม่ ทำให้จำสิ่งเร้าใหม่ไม่ค่อยได้

อีกแบบของการรบกวนก็คือการย้อนรบกวน (Retroactive Interference) หรือการรบกวนย้อนเวลา หมายถึงการพยายามจำสิ่งใหม่ทำให้ลืม สิ่งเก่าที่จำได้มาก่อน (Adams, 1980 : 299 - 307) จึงกล่าวได้ว่า ทฤษฎีการลืมนี้เกิดขึ้นโดย ความรู้ใหม่ไปรบกวนความรู้เก่า ทำให้ลืมความรู้เก่าและความรู้เก่าก็สามารถไปรบกวนความรู้ใหม่ได้ด้วย

ทฤษฎีการจัดกระบวนการตามระดับความลึก (Depth – of – Processing Theory) ทฤษฎีนี้สร้างขึ้นโดยแครกและล็อกฮาร์ท (Craik and Lockhart) ในปี 1972 ซึ่ง ขัดแย้งกับความคิดของแอตकिनสันและชิฟฟริน ที่กล่าวว่าความจำมีโครงสร้างและตัวแปรสำคัญของความจำในความจำระยะยาวก็คือ ความยาวนานของเวลาที่ทบทวนถึงที่จะจำในความจำระยะสั้น แต่ แครกและล็อกฮาร์ท มีความคิดว่า ความจำไม่มีโครงสร้างและความจำที่ เพิ่มขึ้นไม่ได้เกิดขึ้นเพราะมีเวลาทบทวนในความจำระยะสั้นนาน แต่เกิดขึ้นเพราะความซ้ำ ซ้อนของการเข้ารหัสที่ซับซ้อนหรือการโยงความสัมพันธ์ของสิ่งที่ต้องการจำ ย่อมอาศัยเวลา แต่เวลาดังกล่าวไม่ใช่เพื่อการทบทวน แต่เพื่อการระลึกหรือซับซ้อนของการกระทำกับสารที่เข้าไป (การเข้ารหัส) ถ้ายิ่งลึก (ซับซ้อน) ก็จะยิ่งจำได้มากขึ้นคือต้องใช้เวลามากด้วย(ไสว เลี่ยม แก้ว, 2528 : 20 - 23)

ในด้านเชาวน์ปัญญาและความถนัดนั้น ทฤษฎีความถนัดด้านความจำยังไม่มีผู้ใด กล่าวไว้โดยตรง แต่จะรวมอยู่เป็นองค์ประกอบหนึ่งในทฤษฎีต่าง ๆ เช่น

1. ทฤษฎีหลายองค์ประกอบ (Multiple Factor Theory) ของเทอร์สโตนซึ่งวิเคราะห์องค์ประกอบในปี 1958 พบว่า ความสามารถปฐมภูมิของสมอง (Primary Mental Ability) ของมนุษย์ที่เห็นและสำคัญมีอยู่ 7 ประการ คือ องค์ประกอบด้านภาษา (Verbal Factor) องค์ประกอบด้านความคล่องแคล่วในการใช้คำ (Word Fluency Factor) องค์ประกอบด้านจำนวน (Number Factor) องค์ประกอบด้านมิติสัมพันธ์ (Space Factor) องค์ประกอบด้านความจำ (Memory Factor) องค์ประกอบด้านการรับรู้ (Perception Factor) องค์ประกอบด้านเหตุผล (Relation Factor) สำหรับองค์ประกอบด้านความจำนั้นเป็นความสามารถด้านความทรงจำเรื่องราว และมีสติระลึกถึงจนสามารถถ่ายทอดได้ (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ, 2527 : 29 - 30)

2. โครงสร้างทางสมอง (The Structure of Intellect Theory) ของกิลฟอร์ด (Guilford) เสนอว่า โครงสร้างทางสมองมีได้ 3 มิติ ผลของการคิด หมายถึง ผลของกระบวนการจัดกระทำของความคิดกับข้อมูลจากเนื้อหา นับองค์ประกอบรวมกันได้ 120 องค์ประกอบ (Guilford, 1971 : 61 - 63) ต่อมาได้พบว่าในส่วนของภาพ (Figural) แบ่ง เป็นสิ่งที่มองเห็น (Visual) และสิ่งที่ได้ยิน (Auditory) ส่วนที่เป็นความจำ (Memory) นั้น แบ่ง ออกเป็นการบันทึกความจำ (Memory Recording) และการเก็บรักษาความจำ (Memory Retention) นับองค์ประกอบรวมขึ้นเป็น 180 องค์ประกอบ (Guilford, 1988 : 1 - 4)

3. ทฤษฎีความสามารถทางสมองสองระดับ (Two – Level Theory of Mental Ability)

กล่าวว่า ความสามารถทางสมองมีอยู่ 2 ระดับ ระดับที่ 1 (Level I) เป็นความสามารถด้านการเรียนรู้ และจำอย่างนกแก้ว นั่นคือ เป็นความสามารถที่จะตั้งสมหรือสะสมข้อมูล ไว้ได้และพร้อมที่จะระลึกออกได้ระดับนี้ไม่ได้รับการแปลงรูปหรือการกระทำทางสมองแต่ ประการใด เป็นวิธีการที่ไม่ใช่ความคิดเลย ระดับที่ 2 (Level II) เป็นระดับที่สมองสร้างมโน ภาพ เหตุผล และแก้ปัญหา (ลัวัน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2527 : 34)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบทดสอบความจำต่างประเทศ

อินเกอร์ซอลล์และปีเตอร์ (Ingersoll and Peter, 1966 : 931 - 937) ได้ใช้แบบ ทดสอบ GATB สำหรับการแนะแนวทางการเรียนในรัฐไอโอวา พบว่าความสามารถทางด้านความจำ กับความสามารถทางการเรียนวิทยาศาสตร์ทั่วไปมีค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ .636

เจนกินส์และคนอื่น ๆ (Jenkins and others, 1967 : 303 - 307) ได้ทดลองความแตกต่างของความจำ เมื่อใช้สิ่งเร้าประกอบด้วยภาพและคำโดยทดลองกับนิสิตชั้นปีที่ 2 แห่ง มหาวิทยาลัยมินนิโซต้า (University of Minnesota) สหรัฐอเมริกา จำนวน 120 คน โดย แบ่งการทดลองเป็น 4 ตอน ดังนี้

รูปภาพ	จำภาพ	(ภ ภ)
คูคำ	จำคำ	(ค ค)
รูปภาพ	จำคำ	(ภ ค)
คูคำ	จำภาพ	(ค ภ)

จากการทดลองผลปรากฏว่ากลุ่ม ภ ภ จำได้ดีกว่ากลุ่ม ค ค ($p < .01$) ส่วน กลุ่ม ภ ค จำได้ เท่ากับกลุ่ม ค ค แต่จะจำได้ดีกว่ากลุ่ม ค ภ มาก ($p < .025$) ซึ่งผลการ ทดลองสอดคล้องกับ สมมติฐานของเขาที่ว่า รูปภาพจำได้ดีกว่าคำ

เมอร์ดอค (Murdok, 1961 : 618 - 625) ได้ทดลองเกี่ยวกับความจำใน 2 สภาพ การณ์ คือ เมื่อสิ่งเร้าเป็นคำเดียวและสิ่งเร้าเป็นคำสามคำพบว่าอัตราการลืมคำเดียวในความจำระยะสั้นเมื่อเวลา ผ่านไป 18 วินาที ความจำคำเดียวยังอยู่ในระดับสูงกว่า 80% จึง สรุปได้ว่าอัตราการลืมในความจำ ระยะสั้นจะเร็วหรือช้าขึ้นอยู่กับจำนวนคำนั้นคือหากสิ่งเร้าประกอบด้วยคำเดียว ๆ หรือหน่วยเดียว ความจำจะลดลงในอัตราที่ช้ามาก แต่หากสิ่งเร้า ประกอบด้วยหน่วยหลายหน่วย เช่น พยัญชนะ 3 ตัว หรือคำ 3 คำ ความจำจะลดลงในอัตรา ที่เร็วขึ้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบทดสอบความจำในประเทศ

สมบูรณ์ ชิตพงศ์ (2511 : 78) ได้ศึกษาสมรรถภาพทางสมองที่ส่งผลต่อความสามารถในการเขียนเรียงความ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 498 คน พบว่า ความจำเป็นตัวพยากรณ์ในการเขียนเรียงความที่ดี

สามารถ วีระสัมฤทธิ์ (2512 : 26) ได้สร้างแบบทดสอบความจำภาพอิสระชนิด เลือกตอบ 5 ตัวเลือก เพื่อใช้ในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถภาพทางสมองกับความสามารถทางการเรียนวิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 โดยให้เวลาจำสิ่งเร้า 35 คู่ 5 นาที และ 10 นาที สำหรับการตอบคำถาม 30 ข้อ ผลปรากฏว่าแบบทดสอบความจำมี ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8098 และได้ค่าสหสัมพันธ์กับความสามารถทางการเรียนวิทยาศาสตร์เท่ากับ .27

อรุณี เพชรเจริญ (2522 : 82) ได้สร้างแบบทดสอบวัดความจำสัญลักษณ์อิสระ ชนิด เลือกตอบ 5 ตัวเลือก เพื่อใช้ในการศึกษาตัวพยากรณ์ที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเคมีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยให้เวลาจำสิ่งเร้า 46 คู่ 3 นาที และ ให้เวลา 10 นาที ในการตอบคำถาม 40 ข้อ พบว่าความสามารถด้านความจำเป็นตัวพยากรณ์ที่ดีในวิชาเคมี

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักเรียน นักศึกษาจากวิธีการเรียนการสอนโดยใช้แบบฟอร์มการท่องจำ ในรายวิชาการจัดช่องทางการจัดจำหน่ายและห่วงโซ่อุปทาน ของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีอรรถวิทย์พัฒนวิชาการ ครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) เพื่อศึกษาความสามารถในการท่องจำของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีอรรถวิทย์พัฒนวิชาการ โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการเกี่ยวกับกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูล ดังต่อไปนี้

นักเรียนในระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 ห้อง 3 ห้อง 4 และห้อง 13 วิทยาลัยเทคโนโลยีอรรถวิทย์พัฒนวิชาการ รวมจำนวนทั้งสิ้น 65 คน โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนในการวิจัยไว้ดังนี้

1. ศึกษาหลักการทฤษฎีแนวคิดเกี่ยวกับ แนวคิดเกี่ยวกับส่วนประสมทางการตลาด แนวคิดเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความหมายทักษะการคิดวิเคราะห์ ความสำคัญทักษะการคิดวิเคราะห์ ทฤษฎีเกี่ยวกับความสามารถด้านความจำ

2. กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยเพื่อทำการศึกษาวิธีการเรียนการสอนโดยใช้แบบฟอร์มการท่องจำ ในรายวิชา การจัดช่องทางการจัดจำหน่ายและห่วงโซ่อุปทาน ของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีอรรถวิทย์พัฒนวิชาการ ระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 ห้อง 3 ห้อง 4 และห้อง 13 ปีการศึกษา 2560 วิทยาลัยเทคโนโลยีอรรถวิทย์พัฒนวิชาการ

3. กำหนดวัตถุประสงค์

4. กำหนดกลุ่มประชากรในการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดกลุ่มประชากร คือ นักศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีอรรถวิทย์พัฒนการ ระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 ห้อง ห้อง 3 ห้อง 4 และห้อง 13 ปีการศึกษา 2560 วิทยาลัยเทคโนโลยีอรรถวิทย์พัฒนการ

5. สร้างเครื่องมือการวิจัยโดยผู้วิจัยศึกษาจากหลักการ ทฤษฎี แนวคิด วัตถุประสงค์ เพื่อ จำแนกว่าควรสร้างเครื่องมือวัดด้านใดบ้างให้เหมาะสมกับสภาพของนักเรียน นักศึกษา ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 ห้อง 3 ห้อง 4 ห้อง 13 ปีการศึกษา 2560 วิทยาลัย เทคโนโลยีอรรถวิทย์พัฒนการ จำนวน 65 คน ที่นำมาทำการวิจัยในครั้งนี้

6. เก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดยการใช้แบบฟอร์ม แบบท่องจำและให้นักศึกษากลุ่มตัวอย่างได้ทำการทดสอบท่องจำ

7. สรุปผลการวิจัยและนำเสนอผลการวิจัยโดยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้เป็น นักเรียน นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นสูง สาขาวิชาการตลาด วิทยาลัยเทคโนโลยีอรรถวิทย์พัฒนการ

ประชากรกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้เป็น นักเรียน นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 ห้อง 3 ห้อง 4 และห้อง 13 สาขาวิชาการตลาด ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 วิทยาลัยเทคโนโลยีอรรถวิทย์พัฒนการ จำนวน 65 คน(ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2560 จากสำนักทะเบียนและวัดผล)

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

n	=	ขนาดของกลุ่มประชากรตัวอย่างที่ต้องการ
N	=	ขนาดของกลุ่มประชากร
e	=	ความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่างที่ยอมรับได้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แบบฟอร์มเพื่อนำไปทอ้งจำโดยใช้กระบวนการใช้แบบฟอร์มการทอ้งจำ ในรายวิชา การจัดช่องทางการจัดจำหน่ายและห่วงโซ่อุปทาน เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีแนวทางในการสร้างแบบฟอร์มเพื่อนำไปทอ้งจำ ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นแบบฟอร์มเพื่อทอ้งจำส่วนผสมทางการตลาด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้เก็บรวบรวมข้อมูล การทอ้งจำของนักเรียน นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 ห้อง 3 ห้อง 4 และห้อง 13 สาขาวิชาการตลาด ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 วิทยาลัยเทคโนโลยีอรรถวิทย์พัฒนชการ จำนวน 65 คน โดยดำเนินการดังนี้

1. แจ้งการศึกษาการทำวิจัยให้กับนักศึกษาในชั้นเรียนทราบ
2. ดำเนินการเก็บข้อมูลและรวบรวมข้อมูลจากนักเรียน นักศึกษา
3. ตรวจสอบทดสอบแบบทอ้งจำ
4. ให้นักเรียน นักศึกษา ทอ้งจำ
5. อาจารย์จัดบันทึก
6. สรุปผลการวิเคราะห์จากแบบทดสอบแบบทอ้งจำ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1.วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าสถิติพื้นฐาน คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติ *t-test dependent*

2. นำข้อมูลมาวิเคราะห์และประมวลผลแล้วจึงทำการสรุปผลการวิจัยการศึกษาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักเรียน นักศึกษาจากวิธีการเรียนการสอนโดยใช้แบบฟอร์มการทอ้งจำ ในรายวิชาการจัดช่องทางการจัดจำหน่ายและห่วงโซ่อุปทาน ของนักศึกษาระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 ห้อง 3 ห้อง 4 และห้อง 13 และเสนอแนะข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงแก้ไขในการทอ้งจำให้ดียิ่งขึ้น

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

คำนวณหาค่าเฉลี่ย (Mean) ของผลการประเมินโดยใช้สูตร

$$\text{การคำนวณใช้สูตร} \quad \bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ คือ ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ คือ ผลรวมของข้อมูล

N คือ จำนวนของข้อมูล

ค่า $\bar{X}$ ที่ได้จากการประเมินจะมีค่าอยู่ระหว่าง 1.00 ถึง 5.00 ซึ่งมีความหมายต่าง ๆ ดังนี้

ค่าอยู่ระหว่าง	4.50 ถึง 5.00	หมายถึงดีมาก
ค่าอยู่ระหว่าง	3.50 ถึง 4.49	หมายถึงดี
ค่าอยู่ระหว่าง	2.50 ถึง 3.49	หมายถึงพอใช้
ค่าอยู่ระหว่าง	1.50 ถึง 2.49	หมายถึงควรปรับปรุง
ค่าอยู่ระหว่าง	1.00 ถึง 1.49	หมายถึงต้องปรับปรุง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเรื่อง การแก้ปัญหาการขาดทักษะการวิเคราะห์ส่วนประสมทางการตลาด 4 p's ของนักเรียน นักศึกษา ระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 ห้อง 3 ห้อง 4 และห้อง 13 สาขาวิชาการตลาด วิทยาลัยเทคโนโลยีอรรถวิทย์พัฒนการ โดยใช้วิธีการทอ้งจำ ของนักเรียน นักศึกษา จำนวนนักศึกษา 65 คน ในรายวิชาการพัฒนาบุคลิกภาพนักขาย ภาคเรียนที่ 2 / 2560 มีผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัยดังนี้

ตารางที่ 1 คะแนนก่อนเรียน และ หลังเรียนของนักเรียน นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่ 2 ห้อง 3 สาขาวิชาการตลาด ปีการศึกษา 2560

ที่	รหัส	ชื่อ – นามสกุล		คะแนนก่อนเรียน	คะแนนหลังเรียน
1	32006	น.สรดี	พิมพ์วิน	8	12
2	32416	น.สนั่นทวี	แซ่เจ็ง	ลาพัก	
3	32750	น.สกัญญารัตน์	เกิดจำรูญ	6	8
4	32872	นายทรงพล	นิยมดี	3	11
5	33744	นายสุริยะ	เกิดลัพัธ์	8	10
6	33747	นายวัฒนา	เติมทิพย์ทวีกุล	5	8
7	33834	นายธเนตร	วุฒินาม	16	20
8	33876	น.สศลิษา	เปล่งสงวน	9	14
9	33877	น.สวไลวันย์	คำบุญเกิด	5	14
10	33890	นายตรีระพล	วิไลสถาพร	17	20
11	33948	น.สวราภรณ์	อุทาพรหม	9	11
12	33951	น.สกัญญาณัฐ	สังข์วารี	12	14
13	33984	นายอรรถพล	สุขปราโมทย์	2	14
14	33986	น.สสุดารัตน์	ภูสอาด	4	10
15	34013	น.สธีราพร	รุ่งถาวร	5	12
16	34221	น.สญาณิศา	พันธ์พรหม	7	10
17	34300	น.สสุทธิดา	เอมชุ่มจิตร	7	12
18	34390	น.สสุภรณ์	ใจกล้า	7	12

ที่	รหัส	ชื่อ - นามสกุล		คะแนนก่อนเรียน	คะแนนหลังเรียน
19	34409	น.สสิริรัตน์	จินดาสิริเลิศ	3	5
20	34417	นายพงษ์ศักดิ์	คงมี	3	5
21	34458	นายสหพุทธ	คุ้มแก้ว	3	9
22	34463	นายสันหนัฐ	สินทอง	7	9
23	34480	น.สปรียากัทร	เครือสาร	1	3
24	34495	น.สณัฐชยา	ฤทธิ์ประเสริฐ	13	17
25	34530	นายปฏิภาณ	ไชยประสิทธิ์	รวม	
26	34534	น.สเนตรนภา	จันทโชติ	6	13
27	35197	นายปรัชญา	ประโคน	8	10
28	35462	นายสิรภพ	นิยม	3	5
29	38353	น.สอมรรัตน์	ฉิมแจ้ง	14	15
30	38426	นายภูเมธ	ธีรกุลเดช	รวม	
31	38485	นายเสกสรร	ศรีเมือง	19	20
32	38544	นายประภวิษฐ์	ทับทิมทอง	10	12
33	38565	น.สณัฐมด	อยู่เชื้อ	5	12
34	38659	น.สภณทิรา	ท้วมเสน	10	12
35	38985	น.สมนัสนันท์	ประโคน	12	13

จากตารางที่ 1 พบว่าคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้แบบฟอร์มเพื่อท่องจำของนักเรียน นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 ห้อง 3 มีระดับคะแนนดีขึ้น

ตารางที่ 2 คะแนนก่อนเรียน และ หลังเรียนของนักเรียน นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 ห้อง 4 สาขาวิชาการตลาด ปีการศึกษา 2560

ที่	รหัส	ชื่อ - นามสกุล		คะแนนก่อนเรียน	คะแนนหลังเรียน
1	32821	นายสมัชญา	การสมบุตร	6	10
2	33761	นายพิชิต	ละออศรี	2	7
3	34032	นายธนวัฒน์	ชลอชล	3	6
4	34110	นายณัฐกานต	ล้ำเลิศ	7	8

ที่	รหัส	ชื่อ - นามสกุล		คะแนนก่อนเรียน	คะแนนหลังเรียน
5	34365	นายณัฐวุฒิ	รักอุบล	5	12
6	34375	น.สขวัญศิริ	สีแสง	12	15
7	34401	นายธนศิริ	ปานยิ้ม	5	12
8	34403	น.สเพียงฝัน	ฮวดเจริญ	8	14
9	34575	นายเมธาสิทธิ์	ใบทอง	2	6
10	34577	นายธัญวุฒ	คงขลิบ	1	9
11	34581	นายทศพล	นนท์สระเกษ	1	8
12	34629	นายวีรวิญญ	ปิติศรณพงศ์	4	7
13	34648	น.สสิริวิมล	ทรรักษ์	9	15
14	34968	น.สศิริประภา	อินดาหามแห	10	15
15	35007	น.สจิตตรา	แดงดี	10	19
16	35050	นายคนัยนันท์	อรรณีโกคอนันต์	ลาพัก	
17	35055	นายภาณุภม	ดวงศรี	6	10
18	35057	นายณัฐพงษ์	ศรีชมภู	5	14
19	35061	นายธเนศ	แดงไทย	ขรณ	
20	35176	นายประพัทธ์	พางาม	1	6
21	38733	น.สนธิศรา	ไชยเอนก	13	18
22	38854	น.สประนิตา	ชูอิม	14	18
23	38949	นายอุดมศักดิ์	โชคเบญจพรกุล	10	15
24	32446	น.สอ้อย	เจริญชัยสุขสม	7	10

จากตารางที่ 2 พบว่าคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้แบบฟอร์มเพื่อท่องจำของนักเรียน นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 ห้อง 4 มีระดับคะแนนดีขึ้น

ตารางที่ 3 คะแนนก่อนเรียน และ หลังเรียนของนักเรียน นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 ห้อง 13 สาขาวิชาการตลาด ปีการศึกษา 2560

ที่	รหัส	ชื่อ - นามสกุล		คะแนนก่อนเรียน	คะแนนหลังเรียน
1	38095	นายธีรวัช	ศิริไฉวีระนาวัน	11	14
2	38509	นายภาณุพงศ์	สาธิสุข	10	14
3	38655	น.สปณิตา	ธาดาวิภาโสภณ	9	17

ที่	รหัส	ชื่อ – นามสกุล		คะแนนก่อนเรียน	คะแนนหลังเรียน
4	38656	น.สพรทิศา	ชูเนตร	6	10
5	38856	นายพนิชศักดิ์	แซ่เจีย	6	11
6	38857	นายกฤษณ	เอี่ยมสำอางค์	4	6
7	38858	นายสุฤกษ	บัวแย้ม	2	9
8	38915	น.สวาสน	มณีฤทธิ	7	16
9	39058	น.สธาริษา	มีแบบ	5	16
10	39115	น.สสุกัญญา	ประดับวงศ์	7	15
11	39136	น.สนัททากร	สุนิล	13	18

จากตารางที่ 3 พบว่าคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้แบบฟอร์มเพื่อท่องจำของนักเรียน นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 ห้อง 13 มีระดับคะแนนดีขึ้น

ตาราง แสดงค่า ค่าเฉลี่ยคะแนนก่อนเรียนและค่าเฉลี่ยคะแนนหลังเรียน โดยใช้แบบฟอร์มเพื่อนำไปท่องจำและเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนก่อนเรียนและค่าเฉลี่ยคะแนนหลังเรียน โดยใช้แบบฟอร์มเพื่อนำไปท่องจำ

คะแนนโดยใช้แบบฟอร์มเพื่อนำไปท่องจำ	N	$\bar{x}$	SD	t-test	Sig
ก่อนเรียน	65	7.20	4.14	-14.510	.000*
หลังเรียน	65	11.88	4.10		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง พบว่าจากการใช้แบบฟอร์มเพื่อนำไปท่องจำ มีค่าเฉลี่ยก่อนเรียน เท่ากับ 7.20 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 4.14 ($\bar{x} = 7.20$, $SD = 4.14$) และมีค่าเฉลี่ยคะแนนหลังเรียน เท่ากับ 11.88 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 4.10 ($\bar{x} = 11.88$, $SD = 4.10$) จากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนก่อนเรียนและค่าเฉลี่ยคะแนนหลังเรียน มีค่า t-test เท่ากับ -14.510 และค่า Sig. เท่ากับ .000 พบว่าคะแนนหลังเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าการใช้แบบฟอร์มเพื่อท่องจำ ทำให้ทักษะวิเคราะห์ 4 P's ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาการตลาดดีขึ้น

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง การแก้ปัญหาการขาดทักษะการวิเคราะห์ส่วนผสมทางการตลาด หรือ 4P's ของนักเรียน นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 ห้อง 3 ห้อง 4 และห้อง 13 สาขาวิชาการตลาด รายวิชาการจัดช่องทางการจัดจำหน่ายและห่วงโซ่อุปทาน ปีการศึกษาที่ 2/2560 จำนวน 65 คน การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ปัญหาการขาดทักษะการวิเคราะห์ส่วนผสมทางการตลาด หรือ 4 P's นักเรียน นักศึกษา ระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โดยวิธีการทอ้งจำ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบฟอร์มการทอ้งจำ

สรุปวัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักเรียน นักศึกษาจากวิธีการเรียนการสอนโดยใช้แบบฟอร์มการทอ้งจำ ในรายวิชา การจัดช่องทางการจัดจำหน่ายและห่วงโซ่อุปทาน
2. เพื่อเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียน และ คะแนนหลังเรียนโดยใช้แบบฟอร์มการทอ้งจำ ในรายวิชา การจัดช่องทางการจัดจำหน่ายและห่วงโซ่อุปทาน

สรุปผลการวิจัย

พบว่าจากการใช้แบบฟอร์มเพื่อนำไปทอ้งจำ มีค่าเฉลี่ยก่อนเรียน เท่ากับ 7.20 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 4.14 ($\bar{x} = 7.20$, $SD = 4.14$) และมีค่าเฉลี่ยคะแนนหลังเรียน เท่ากับ 11.88 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 4.10 ($\bar{x} = 11.88$, $SD = 4.10$) จากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนก่อนเรียนและค่าเฉลี่ยคะแนนหลังเรียน มีค่า t-test เท่ากับ -14.510 และค่า Sig. เท่ากับ .000 พบว่าคะแนนหลังเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าการใช้แบบฟอร์มเพื่อทอ้งจำ ทำให้ทักษะวิเคราะห์ 4 P's ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาการตลาดดีขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการสัมภาษณ์นักเรียน นักศึกษาและให้นักเรียน นักศึกษาได้เสนอแนะความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมที่จัดขึ้นในการวิจัยและการจัดกิจกรรมที่ต้องการให้มีในครั้งต่อไป เพื่อที่จะพัฒนาศักยภาพของนักเรียน นักศึกษาในด้านการพัฒนาศักยภาพทางการเรียนและการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำให้ดียิ่งขึ้น

ภาคผนวก

แบบฟอร์มแบบต้องจำ

ตัวอย่างธุรกิจน้ำพริกสำเร็จรูปพร้อมรับประทาน

การวิเคราะห์ด้านการตลาด

ภาพรวมของตลาด

น้ำพริกถือเป็นอาหารที่อยู่ในความนิยมของคนไทยมาโดยตลอด ด้วยเหตุนี้ จึงมีผู้ผลิตน้ำพริกสำเร็จรูปในท้องตลาดเป็นจำนวนมาก เนื่องจากมีอัตราความเสี่ยงต่ำ และเป็นสินค้าที่สามารถขายได้เสมอ แม้ว่าจะมีการแข่งขันที่รุนแรง ซึ่งตลาดน้ำพริกในปัจจุบันแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ คือ

1. เป็นชนิดที่ดักใส่ถุงพลาสติกขายและคิดราคาตามน้ำหนัก โดยผู้ขายแต่ละรายจะคิดราคาไม่แตกต่างกันมากนัก โดยมีความได้เปรียบตรงที่ผู้บริโภคมองว่าเป็นสินค้าที่สดใหม่
2. เป็นน้ำพริกที่บรรจุในกระปุกพลาสติกใส ติดฉลากสติ๊กเกอร์ข้างกระปุก ซึ่งส่วนใหญ่จะมีลักษณะของฉลากคล้ายกัน
3. การจำหน่ายโดยบรรจุใส่ขวดปากกว้าง และมีฝาปิดแบบเกลียว

น้ำพริกแบบขวดจะเป็นอุตสาหกรรมที่มีความน่าเชื่อถือกว่าแบบกระปุก ซึ่งผู้บริโภคมักจะมองว่าน้ำพริกแบบกระปุก เป็นสินค้าจากชุมชนหรือจากกลุ่มแม่บ้าน

ตัวแทนจัดงานเทศกาล เป็นกลุ่มลูกค้าที่มีการสั่งซื้ออย่างสม่ำเสมอ เนื่องจากลูกค้ากลุ่มนี้จะมีการติดต่อกับห้างสรรพสินค้าต่าง ๆ เพื่อขอจัดงานเทศกาลพิเศษ โดยจะหมุนเวียนไปตามห้างสรรพสินค้าต่าง ๆ ซึ่งทำให้มีงานออกร้านอย่างสม่ำเสมอ โดยสัดส่วนของรายได้จากลูกค้ากลุ่มนี้ประมาณ 65% ของรายได้ทั้งหมด

กลุ่มลูกค้าเป้าหมาย

ลูกค้าที่เป็นตัวแทนจำหน่าย เป็นกลุ่มลูกค้าที่มีการสั่งซื้อสินค้าครั้งละมาก ๆ โดยมีทั้งสั่งสินค้าแบบชนิดกระปุก และสั่งซื้อแบบเป็นกิโลกรัมเพื่อนำไปบรรจุใหม่ ซึ่งลูกค้ากลุ่มนี้จะมีคำสั่งซื้อที่ค่อนข้างแน่นอน โดยการอาศัยช่องทางการจัดจำหน่ายผ่านลูกค้ากลุ่มนี้ จะเป็นลักษณะการฝากขายตามซุ้มสินค้าของตัวแทนจำหน่าย นอกจากนี้ ยังมีการกระจายสินค้าไปยังตัวแทนจำหน่ายในต่างจังหวัด เพื่อจำหน่ายผ่าน ขายเป็นที่ระลึก หรือตาม สะดวกซื้อในสถานบริการน้ำมันตามทางหลวงสายต่าง ๆ ซึ่งส่วนใหญ่จะใช้การขนส่งผ่านบริษัท ขนส่งอาหารรวดเร็ว จำกัด หรือใช้บริการขนส่งของ รพส. เป็นหลัก โดยสัดส่วนรายได้ของลูกค้าในกลุ่มนี้ประมาณ 25% ของรายได้ทั้งหมด

ผู้บริโภคนสุดท้าย ในปัจจุบันยังเป็นกลุ่มลูกค้าเป้าหมายรองของกิจการ รวมทั้งกิจการยังไม่มี การสร้างการรับรู้ในตราสินค้าให้กับผู้บริโภคกลุ่มนี้มากนัก โดยมีสัดส่วนรายได้จากกลุ่มนี้ ประมาณ 10% ของรายได้ทั้งหมด

ส่วนแบ่งตลาด

ส่วนแบ่งการตลาดของธุรกิจน้ำพริกในปัจจุบัน สามารถแบ่งตามกำลังการผลิตได้ดังนี้

กำลังการผลิตน้ำพริกของผู้ประกอบการในปัจจุบัน

โรงงาน	สถานที่ตั้ง	กำลังการผลิต (กิโลกรัม)	ขนาดการผลิต
แม่ประนอม	กรุงเทพฯ	1,500,000	Large
พันท้ายนรสิงห์	สมุทรสาคร	850,000	Large
ศรีราชา	ชลบุรี	561,600	Large
ศรีราชาพานิช	ชลบุรี	518,000	Large
พะเยา	กาญจนบุรี	316,000	Medium
แม่อุษา	ชลบุรี	312,000	Medium
เจ้เล็ก	ชลบุรี	230,000	Medium
ไทยคิวพี	ราชบุรี	192,000	Medium
นิตยา	นนทบุรี	85,800	Small
หอมหวาน	กรุงเทพฯ	35,000	Small
ฉั่วสะเส็ง	กรุงเทพฯ	25,000	Small
แม่สำเนียง	นครราชสีมา	10,800	Small
แม่เล็กสุบิน	นครปฐม	7,200	Small

ที่มา : กระทรวงอุตสาหกรรม

หมายเหตุ : Large = กำลังการผลิตมากกว่า 500,000 กิโลกรัม

Medium = กำลังการผลิตมากกว่า 100,000 กิโลกรัม

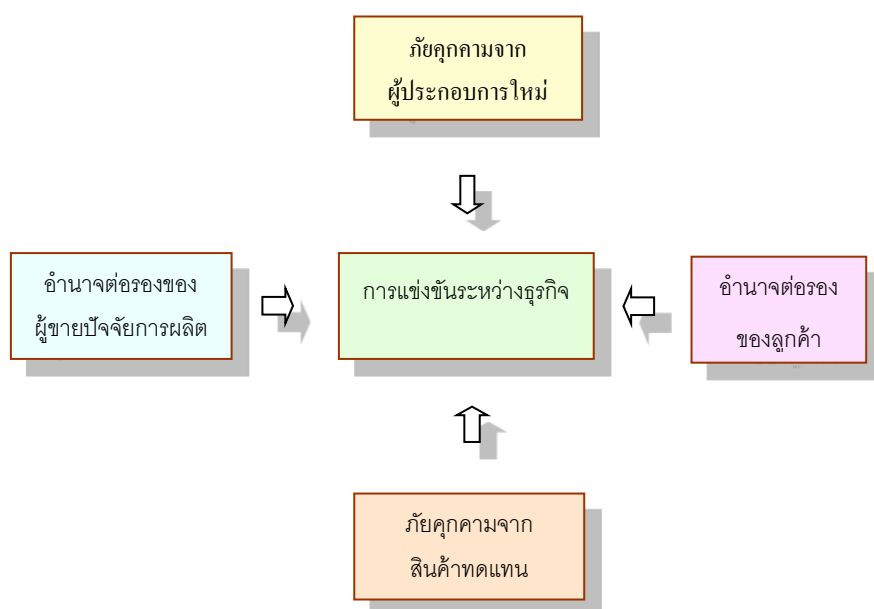
Small = กำลังการผลิตน้อยกว่า 100,000 กิโลกรัม

ช่วงที่มียอดขายสูงที่สุดของปี อยู่ในช่วงระหว่างเดือนพฤศจิกายน-ธันวาคม โดยมียอดขาย น้ำพริกชนิดแบ่งขายเป็นกิโลกรัมประมาณ 5,000 กิโลกรัมต่อเดือน และยอดขายแบบชนิดกระปุก ประมาณ 150,000 กระปุกต่อเดือน

ช่วงที่มียอดขายน้อยที่สุดของปี อยู่ในช่วงเดือนตุลาคม โดยมียอดขายชนิดแบ่งขายเป็น กิโลกรัมประมาณ 2,000 กิโลกรัมต่อเดือน และยอดขายแบบชนิดกระปุกประมาณ 4,000 กระปุกต่อเดือน เนื่องจากระยะเวลาดังกล่าวเป็นช่วงเทศกาลกินเจ

การวิเคราะห์การแข่งขัน

การศึกษาความเป็นไปได้ในการประกอบธุรกิจน้ำพริกสำเร็จรูป จำเป็นที่จะต้องทราบสถานะการแข่งขันของตลาดน้ำพริกในปัจจุบัน เพื่อพิจารณาถึงความรุนแรงในการแข่งขันของตลาดดังกล่าว รวมทั้งปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อการดำเนินธุรกิจน้ำพริก โดยทำการวิเคราะห์ปัจจัยทั้ง 5 ประการ ดังนี้

1. สภาพการแข่งขันในปัจจุบัน (Existing Competitors)

จำนวนคู่แข่งในอุตสาหกรรมมีมาก เนื่องจากส่วนใหญ่พัฒนามาจากผู้ผลิตน้ำพริกขายเดิมที่ปรับปรุงสู่การผลิตแบบอุตสาหกรรมมากขึ้น และอัตราการเจริญเติบโตของตลาดน้ำพริกมีแนวโน้มสูงขึ้น ความแตกต่างของสินค้าหรือบริการมีไม่มากส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับรสชาติ

เนื่องจากธุรกิจ น้ำพริกใช้เงินลงทุนไม่สูงมาก ดังนั้นหากผู้ประกอบการที่ดำเนินธุรกิจน้ำพริกอยู่ในปัจจุบัน และไม่ประสบความสำเร็จ สามารถถอนตัวออกจากอุตสาหกรรมได้ไม่ยาก ซึ่งการถอนตัวออกจากอุตสาหกรรมดังกล่าว จะส่งผลให้ระดับของการแข่งขันในตลาดลดความรุนแรงลง

2. คู่แข่งรายใหม่ที่มีศักยภาพ (Potential Competitors)

ธุรกิจน้ำพริกเป็นธุรกิจที่ไม่ต้องใช้เงินลงทุนที่สูงมากนัก แต่ทำให้เกิดการประหยัดต่อขนาด (Economies of Scale) ได้ยาก ดังนั้นคู่แข่งรายใหม่ จึงไม่มีความกังวลว่าผู้ประกอบการรายใหญ่ ๆ ในตลาดจะได้เปรียบในด้านต้นทุน

นอกจากนี้ผู้ประกอบการรายใหม่ยังสามารถหาแหล่งวัตถุดิบและวิธีการผลิตที่มีคุณภาพได้ไม่ยาก สามารถเข้าถึงช่องทางจัดจำหน่ายได้ง่ายรวมทั้งผู้บริโภคมีความภักดีต่อสินค้า

3. อำนาจการต่อรองของผู้ซื้อ (Buyers)

ผู้บริโภคน้ำพริกส่วนใหญ่ซื้อน้ำพริกไปเพื่อรับประทาน จึงไม่มีอำนาจต่อรองที่ชัดเจน แต่ผู้บริโภคมีทางเลือกที่หลากหลาย เนื่องจากมีผู้ผลิตอยู่ในอุตสาหกรรมเป็นจำนวนมาก ผู้บริโภคสามารถเปลี่ยนไปซื้อน้ำพริกจากผู้ผลิตรายอื่นได้ โดยไม่มีต้นทุนในการเปลี่ยนยี่ห้อ (Switching Cost)

4. อำนาจการต่อรองของผู้ขาย (Suppliers)

วัตถุดิบที่นำมาใช้ผลิตน้ำพริกสามารถหาได้จากหลายแหล่ง ดังนั้น อำนาจต่อรองของผู้ขายปัจจัยการผลิตจึงมีไม่มากนัก นอกจากนี้ ผู้ประกอบการรายใหญ่ที่มียอดขายสูงจะมีอำนาจต่อรองกับ Supplier ทั้งเรื่องของคุณภาพวัตถุดิบและการชำระเงิน แต่สำหรับผู้ประกอบการรายย่อยหรือผู้ประกอบการรายใหม่จะมีอำนาจต่อรองกับ Supplier น้อยกว่า

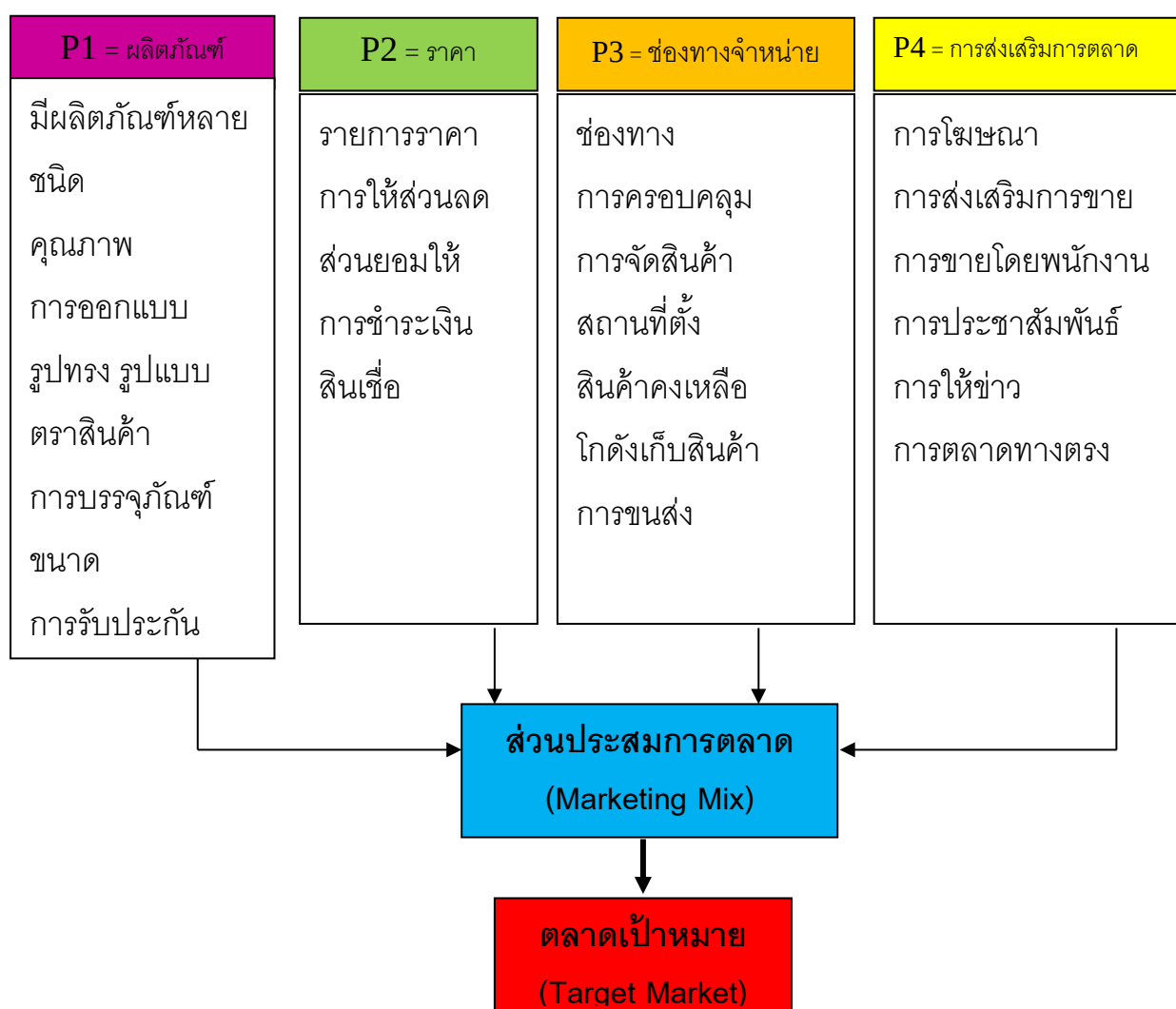
5. ภัยคุกคามจากสินค้าทดแทน (Substitutes)

สินค้าที่ใช้ทดแทนน้ำพริกสำเร็จรูปมีอยู่จำนวนมาก เนื่องจากน้ำพริกสำเร็จรูปจัดอยู่ในประเภทอาหาร แต่ถึงแม้จะมีอาหารที่ใช้ทดแทนน้ำพริกได้เป็นจำนวนมาก แต่ละดัดการทดแทนของอาหารแต่ละชนิดจะแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับลักษณะของสินค้าที่ทดแทน

คู่แข่งที่สำคัญ

คู่แข่งที่สำคัญของน้ำพริกแม่อุษา คือ น้ำพริกเจี๊ยะก และน้ำพริกแม่สวย เนื่องจากเป็นกิจการที่อยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงกัน นอกจากนี้ ยังมีคู่แข่งรายอื่นๆ ที่เป็นตราหยี่ห้อที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักของผู้บริโภคเป็นอย่างดี เช่น น้ำพริกแม่พะเยาว์, น้ำพริกแม่ประนอม, น้ำพริกพันท้ายนรสิงห์ ฯลฯ ตลอดจนผลิตภัณฑ์น้ำพริกจากชุมชนต่าง ๆ ที่ปัจจุบันมีผู้ผลิตเป็นจำนวนมาก แม้ว่าจะไม่ได้อยู่ในตลาดเดียวกัน และมีกลุ่มลูกค้าเป้าหมายคนละกลุ่ม แต่ก็ถือเป็นคู่แข่งทางอ้อมของกิจการด้วยเช่นกัน

ส่วนประสมการตลาดและพฤติกรรมผู้บริโภค (Marketing Mix and CB)

บรรณานุกรม

- ณภัทริน เกาพาน ลดาวัลย์ สุณี สาริตานันต์ วัฒนบุตรและสกล สรเสนา . (2554). **วิจัย การศึกษาผลของการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนเน้นความจำ จาก ภาพประกอบ ตามแนวทฤษฎีพหุปัญญา สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนธีรภาดาเทคโนโลยี จังหวัดร้อยเอ็ด**
- นพาวรรณ ใจสุข .(2556). **วิจัยการพัฒนาทักษะการจดจำคำศัพท์ภาษาจีนของนักเรียน ระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปี ที่ 2 วิทยาลัยเทคโนโลยีปัญญาภิวัฒน์**
- ม.ปิ่นวัฒน์ เทียนสวัสดิ์ .(2546). **วิจัยการส่งเสริมการท่องคำศัพท์ในวิชา Social Studies ในเรื่องอาชีพและสถานที่ต่างๆ ในชุมชน โรงเรียนอัสสัมชัญระยอง**
- มาสเตอร์อักรัช ชันธปรีชา .(2557). **วิจัย การศึกษาพัฒนาการในการจำคำศัพท์ของนักเรียน Grade 4A,B โรงเรียนอัสสัมชัญธนบุรี**
- วิตรี รุญเจริญและนางสาวบุญมาภรณ์ ช้อยเครือ. (2548). **วิจัย การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ที่มีผลต่อการเรียนรู้ด้านความจำของเด็กออทิสติกตามความคิดเห็นของครูผู้สอนโรงเรียน สาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น**

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวอุดมพร เปตานนท์
วัน เดือน ปีเกิด	19 สิงหาคม 2518
สถานที่เกิด	จังหวัดกรุงเทพมหานคร
วุฒิการศึกษา	สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จากโรงเรียนสาธิตน้ำผึ้ง ปีการศึกษา 2532 สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) จากวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพัฒนการพระนคร ปีการศึกษา 2535 สำเร็จปริญญาตรีบริหารธุรกิจบัณฑิต จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง ปีการศึกษา 2539 สำเร็จปริญญาโทนิเทศศาสตร์ สาขานิเทศศาสตร์ธุรกิจ จากมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ปีการศึกษา 2545
ตำแหน่งหน้าที่	
การงานปัจจุบัน	ผู้ช่วยหัวหน้าสำนักวิชาการและเป็นอาจารย์ประจำ สาขาวิชาการตลาด ของวิทยาลัยเทคโนโลยีอรรถวิทย์พัฒนการ